

Hans Skov Kloppenborg og Camilla T. Dalgaard

Udgifter, brugere og enhedsudgifter på det specialiserede børneområde

En analyse af kommunerne i Region Sjælland,
2010-2014

Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning

Udgifter, brugere og enhedsudgifter på det specialiserede børneområde – En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2010-2014

Publikationen kan hentes på www.kora.dk

© KORA og forfatterne, 2016

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

© Fotograf: Sine Fiig

Udgiver: KORA

ISBN: 978-87-7509-987-0

Projekt: 11050

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

**Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Indhold

1	Sammenfatning	5
2	Baggrund og formål	10
3	Udgifter pr. 0-22-årig indbygger	12
3.1	Fremgangsmåde	12
3.2	Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner	13
3.2.1	Udgifter 2014	13
3.2.2	Udvikling i udgifterne, 2010-2014	14
3.3	Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland	16
3.3.1	Udgifter 2014	16
3.3.2	Udvikling i udgifterne 2010-2014	20
4	Brugerandele blandt de 0-17-årige	24
4.1	Fremgangsmåde	24
4.2	Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med øvrige regioner	25
4.2.1	Brugerandele 2013	25
4.2.2	Udvikling i brugerandele 2010-2013	26
4.3	Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland	28
4.3.1	Brugerandele 2013	28
4.3.2	Udvikling i brugerandele 2010-2013	31
5	Enhedsudgifter – udgifter pr. bruger	36
5.1	Fremgangsmåde	36
5.2	Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med øvrige regioner	37
5.2.1	Enhedsudgifter 2013	38
5.2.2	Udvikling i enhedsudgifter 2010-2013	39
5.3	Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland	41
5.3.1	Enhedsudgifter 2013	41
5.3.2	Udvikling i enhedsudgifter 2010-2013	44
6	Brugerandele korrigeret for forskelle i social baggrund	50
6.1	Fremgangsmåde	50
6.2	Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med øvrige regioner	51
6.2.1	Forventede og faktiske brugerandele i 2013	52
6.2.2	Udviklingen i forventede og faktiske brugerandele i perioden 2010-2013	54

6.3	Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland.....	56
6.3.1	Forventede og faktiske brugerandele i 2013.....	56
6.3.2	Udviklingen i forventede og faktiske brugerandele i perioden 2010-2013	59
Bilag 1	Tabelbilag	63
Bilag 2	Robusthedsanalyse: Enhedsudgifter inkl. efterværn	71

1 Sammenfatning

Kommunerne i Region Sjælland (RS17) står i de kommende år over for at skulle tage stilling til om – og i givet fald hvordan – de vil foretage effektiviseringer på det specialiserede socialområde. På den baggrund har kommunerne i Region Sjælland bedt KORA om at foretage en række analyser af det specialiserede socialområde med henblik på at skabe forbedret styringsinformation.

Analyserne i denne rapport giver viden om RS17-kommunernes udgifter, brugerandele og enhedsudgifter på det specialiserede børneområde, fordelt på forskellige typer af sociale foranstaltninger. Rapporten opgør og sammenligner kommunernes udgifter pr. 0-22-årig indbygger i perioden 2010-2014. Desuden afdækkes og sammenlignes de enkelte kommuners *brugerandele*, dvs. antallet af brugere pr. 0-17-årig, og *enhedsudgifter*, dvs. brugernes gennemsnitlige udgiftstyngde, i perioden 2010-2013. Endelig sammenholdes de enkelte kommuners faktiske brugerandel med den brugerandel, man statistisk skulle forvente ud fra børnenes sociale baggrund. Det giver et billede af den enkelte kommunes foranstaltningspraksis på det specialiserede børneområde.

Analyseresultater – hovedkonklusioner

Overordnet set viser resultaterne blandt andet, at RS17-kommunernes udgifter til det specialiserede børneområde pr. 0-22-årig er faldet fra 2010 til 2014. Samtidig er andelen af foranstaltningsmodtagere faldet, mens enhedsudgifterne til sociale foranstaltninger er steget i kommunerne i Region Sjælland. De faldende udgifter kan således henføres til faldende "mængde" (brugertal) frem for faldende "pris" (enhedsudgifter). Der kan være forskellige årsager til, at der er færre og dyrere foranstaltningsmodtagere i 2013, end der var i 2010. Eksempelvis kan det skyldes, at visitationspraksis er ændret; at målgruppens sammensætning er ændret; at efterspørgslen er faldet; eller at man i højere grad bruger forebyggende og evt. familierettede foranstaltninger frem for døgninstitutioner. Analyserne viser også, at børnene i RS17-kommunerne har en relativt svag social baggrund. Samtidig er der færre børn, der modtager en social foranstaltning i RS17-kommunerne, end man statistisk skulle forvente ud fra børnenes sociale baggrund. Disse hovedkonklusioner uddybes nedenfor.

Hvordan kan resultaterne bruges?

Analyseresultaterne kan bruges som grundlag for at diskutere, om omfanget af og udviklingen i udgifter, brugertal og enhedsudgifter på det specialiserede børneområde er udtryk for bevidste prioriteringer eller i højere grad er udslag af tilfældigheder eller udviklinger, som RS17-kommunerne ikke har kunnet styre. Resultaterne kan også bruges som udgangspunkt for diskussioner af, hvilken retning den strategiske styring af området skal tage i de kommende år, når det gælder fx visitationspraksis og serviceniveauer samt håndtering af ændret efterspørgsel og ændrede målgrupper. Derudover kan analyserne af statistisk forventede brugerandele danne baggrund for at udpege, hvilke regioner og kommuner der danner det bedste sammenligningsgrundlag for kommunerne i Region Sjælland.

Med afsæt i rapporten kan det også drøftes, hvorvidt RS17-kommunerne har et passende niveau af udveksling af erfaringer med myndighedsudøvelse på det specialiserede børneområde. Ligeledes kan man drøfte behovet for dybere analyser af, hvilke målgrupper der modtager hvilke indsatser og til hvilken pris og kvalitet. Et oplagt næste skridt kunne være at gå i dybden med, hvad sammenlignelige foranstaltningsmodtagere koster i forskellige kommuner, og hvilken socialfaglig kvalitet der ligger i de forskellige tilbud og indsatser.

Udgifter pr. 0-22-årig

Den regionale benchmarking viser, at udgiftsniveauet på det specialiserede børneområde blandt kommunerne i Region Sjælland, set under ét, ligger over landsgennemsnittet. Samlet set bruger kommunerne i Region Sjælland 10.272 kr. pr. 0-22-årig indbygger på området i 2014. Landsgennemsnittet er 8.780 kr. pr. 0-22-årig indbygger. Hvis man ser på de forskellige foranstaltningstyper, bruger kommunerne i Region Sjælland i 2014 færre penge pr. 0-22-årig på døgninstitutioner end landsgennemsnittet, men flere penge på familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder samt forebyggende foranstaltninger.

Fra 2010 til 2014 er de samlede udgifter til det specialiserede børneområde faldet med 4 pct. i kommunerne i Region Sjælland. Det er et udgiftsfald, der er mindre end faldet på landsplan (8 pct.) og i Region Hovedstaden (12 pct.). Faldet i de samlede udgifter dækker over faldende udgifter til nogle foranstaltninger og stigende udgifter til andre. I Region Sjælland har der været faldende udgifter til anbringelser, herunder særligt i døgninstitutioner, men stigende udgifter til forebyggende foranstaltninger. En tilsvarende udvikling ses på landsplan.

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes udgifter til børneområdet i 2014, både samlet set og fordelt på foranstaltninger. Kommunerne med de højeste samlede udgifter pr. 0-22-årig indbygger har halvanden til to gange så høje udgifter som kommunerne med de laveste. De samlede udgifter i 2014 svinger fra cirka 8.000 til 19.000 kr. pr. 0-22-årig indbygger i kommunerne inden for Region Sjælland. Hvis man ser på de forskellige foranstaltninger, er variationen størst i udgifterne til plejefamilier og opholdssteder (faktor 6), men også udgifterne til døgninstitutioner og forebyggende foranstaltninger varierer (med en faktor 2-3) mellem kommunerne i Region Sjælland.

Der er forskelle i udviklingen i udgifterne fra 2010 til 2014 mellem kommunerne i Region Sjælland. Således har ti kommuner haft faldende udgifter i perioden, mens syv kommuner har haft stigende udgifter. Der har været fald i de samlede udgifter på op til 35 pct. og stigninger på op til 26 pct. i de enkelte kommuner. Der har også været forskel på udgiftsudviklingen til de forskellige foranstaltningstyper i de enkelte kommuner i perioden. De fleste RS17-kommuner har haft faldende udgifter til døgninstitutioner (11 kommuner) og til familiepleje og opholdssteder (10 kommuner), men stigende udgifter til forebyggende foranstaltninger (12 kommuner).

Brugerandele – modtagere pr. 0-17-årig

Brugerandelene er generelt faldet på det specialiserede børneområde i kommunerne i Region Sjælland. Der er således færre børn og unge i 2013, der modtager en social foranstaltning, end der var i 2010, set i forhold til det samlede antal 0-17-årige indbyggere. En del af forklaringen på de faldende udgifter fra 2010 til 2014 er altså tilsyneladende, at antallet af foranstaltningsmodtagere er faldet.

Den regionale benchmarking viser, at brugerandelen på det specialiserede børneområde blandt kommunerne i Region Sjælland, set under ét, ligger lidt over landsgennemsnittet. Samlet set har kommunerne i Region Sjælland 228 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013. Landsgennemsnittet er 218.

Fra 2010 til 2013 er det samlede antal foranstaltningsmodtagere på det specialiserede børneområde faldet med 5 pct. i kommunerne i Region Sjælland. Det er et fald, der er mindre end faldet på landsplan (9 pct.) og i Region Hovedstaden (17 pct.). Faldet i den samlede brugerandel i RS17 dækker over et fald på 10 pct. i brugerandelen på anbringelsesområdet og et fald på 1 pct. i brugerandelen i forebyggende foranstaltninger.

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes brugerandele på børneområdet i 2013. Kommunerne med flest foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere har fire til fem gange så mange modtagere som kommunerne med færrest. De samlede brugerandele varierer fra 114 til 518 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne inden for Region Sjælland. Hvis man ser på de forskellige foranstaltningsstyper, er variationen størst i andel børn i plejefamilier og opholdssteder (faktor 8), men også brugerandelene i døgninstitutioner og forebyggende foranstaltninger varierer (med en faktor 3-5) mellem kommunerne i Region Sjælland.

Der er ligeledes forskelle i udviklingen i brugerandelene fra 2010 til 2013 mellem kommunerne i Region Sjælland. Ti kommuner har haft faldende samlede brugerandele på området i perioden, mens seks har haft stigende brugerandele, og en enkelt har været uændret. Der har i de enkelte kommuner været fald i den samlede brugerandel i sociale foranstaltninger på op til 22 pct. og stigninger på op til 22 pct. Der har også været forskel på udviklingen i brugerandelene i de forskellige tilbudstyper i de enkelte kommuner i perioden. De fleste RS17-kommuner har haft faldende brugerandele i både døgninstitutioner, i plejefamilier og på opholdssteder og i forebyggende foranstaltninger.

Enhedsudgifter – udgifter pr. modtager

Enhedsudgifterne er generelt steget på det specialiserede børneområde i kommunerne i Region Sjælland. Den enkelte foranstaltning er således gennemsnitligt set dyrere i 2013 end i 2010.

Den regionale benchmarking viser, at enhedsudgifterne på det specialiserede børneområde blandt kommunerne i Region Sjælland, set under ét, ligger over landsgennemsnittet. Samlet set bruger kommunerne i Region Sjælland 579.434 kr. pr. foranstaltningsmodtager i 2013. Landsgennemsnittet er 529.739 kr. Hvis man ser på de forskellige foranstaltningsstyper, bruger kommunerne i Region Sjælland i 2013 flere penge pr. barn i forebyggende foranstaltninger, familiepleje og opholdssteder end landsgennemsnittet, og lige så mange penge pr. barn i døgninstitution som landsgennemsnittet.

Fra 2010 til 2013 er de samlede enhedsudgifter til det specialiserede børneområde steget med 4 pct. i kommunerne i Region Sjælland. Stigningen svarer nogenlunde til udviklingen på landsplan (3 pct.), men er mindre end i Region Hovedstaden (9 pct.). Stigningen i de samlede enhedsudgifter afspejler stigende enhedsudgifter til både døgninstitutioner, plejefamilier og opholdssteder samt forebyggende foranstaltninger.

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes enhedsudgifter på børneområdet i 2013. Den samlede enhedsudgift svinger med godt en faktor 2 mellem RS17-kommunerne, fra 408.000 kr. pr. foranstaltningsmodtager i den billigste kommune til 912.000 kr. i den dyreste kommune. Hvis man ser på de forskellige foranstaltningsstyper, er variationen størst i enhedsudgiften til døgninstitutioner (faktor 4), men også enhedsudgifterne til forebyggende foranstaltninger samt plejefamilier og opholdssteder varierer mellem kommunerne i Region Sjælland (med cirka en faktor 3).

Der har også været forskel på udviklingen i enhedsudgifterne i de enkelte kommuner i perioden 2010-2013. 11 kommuner har haft stigende samlede enhedsudgifter på børneområdet i perioden, mens 5 kommuner har haft faldende og en enkelt kommune uændrede enhedsudgifter. Der har i de enkelte kommuner været stigninger i de samlede enhedsudgifter på op til 33 pct. og fald på op til 17 pct. Der har også været forskel på udviklingen i enhedsudgifterne i de forskellige foranstaltningsstyper. De fleste RS17-kommuner har dog haft stigende enhedsudgifter i både døgninstitutioner (10 kommuner), i plejefamilier og på opholdssteder (12 kommuner) og i forebyggende foranstaltninger (12 kommuner).

Der skal gøres opmærksom på, at beregningen af enhedsudgifter er forbundet med en vis usikkerhed, da det ikke har været muligt at inddrage oplysninger om antallet af 0-17-årige, der modtager familierettede forebyggende foranstaltninger og antallet af 18-22-årige, der modtager efterværn. Det betyder, at særligt enhedsudgifterne for forebyggende foranstaltninger vil være overvurderede.

Færre brugere og højere enhedsudgifter følges ad

Der er i 2013 en tendens til, at kommuner med færre foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige har højere enhedsudgifter, og omvendt. Der er tilsvarende en vis sammenhæng mellem faldende brugerandele og stigende enhedsudgifter i perioden fra 2010 til 2013. Jo færre foranstaltningsmodtagere en kommune har, des dyrere er den enkelte modtager altså. En mulig forklaring kan være, at det gennemsnitlige behov – og dermed det gennemsnitlige støtteomfang og den gennemsnitlige udgiftstygde – blandt modtagerne stiger, jo færre af en kommunes 0-17-årige, der modtager en social foranstaltning.

Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – korrektion for udgiftsbehov

For at tage højde for forskelle mellem kommunerne i børnegruppens sociale baggrund er der beregnet en statistisk forventet brugerandel for hver kommune. Den udtrykker, hvor stor en andel af børnene i hver kommune man – ud fra børnenes sociale baggrund – skulle forvente modtog en foranstaltning, hvis kommunen havde en gennemsnitlig foranstaltningspraksis. Ved at sammenholde kommunernes faktiske og forventede brugerandel får vi et billede af, om den enkelte kommune iværksætter foranstaltninger til en relativt stor eller lille andel af deres børn, når der er taget højde for børnenes sociale baggrund.

Den regionale benchmarking viser, at den statistisk forventede brugerandel i sociale foranstaltninger blandt kommunerne i Region Sjælland, set under ét, ligger 17 pct. over landsgennemsnittet i 2013. Børnene i RS17-kommunerne har altså en svagere social baggrund, end det er tilfældet for det landsgennemsnitlige barn i 2013. Fra 2010 til 2013 er den forventede brugerandel steget med 13 pct. blandt kommunerne i Region Sjælland. Stigningen er større end på landsplan (8 pct.) og i Region Hovedstaden (2 pct.). Børnene er således gennemsnitligt set mere socialt belastede i 2013 end i 2010.

Ud fra børnenes sociale baggrund skulle man forvente, at der i Region Sjælland var 254 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i 2013, hvis kommunernes foranstaltningspraksis var landsgennemsnitlig. Det faktiske antal er 228. Det vil sige, at kommunerne i Region Sjælland i 2013 har 10 pct. færre foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige, end man statistisk ville forvente ud fra børnenes sociale baggrund. Foranstaltningspraksis blandt kommunerne i Region Sjælland ligger også i 2010 10 pct. under det forventede. Det vil sige, at når der er taget højde for børnenes sociale baggrund, så iværksætter RS17-kommunerne i både 2010 og 2013 sociale foranstaltninger i mindre omfang, end det er tilfældet på landsplan.

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes statistisk forventede brugerandele i 2013. I 11 kommuner ligger den forventede brugerandel over landsgennemsnittet, mens den i 6 kommuner ligger under. Det indikerer, at børnene i mange af RS17-kommunerne er mere socialt belastede end landsgennemsnittet i 2013. Fra 2010 til 2013 er den forventede brugerandel steget i samtlige RS17-kommuner. Stigningerne ligger mellem 6 og 30 pct. i de enkelte kommuner. Børnene er således generelt mere socialt belastede i 2013 end i 2010, målt på de baggrundsforhold, som indgår i den statistiske model.

Der er i 2013 forskel på foranstaltningspraksis blandt RS17-kommunerne. Afvigelsen mellem den faktiske og forventede brugerandel er således cirka 40 pct. i begge retninger. Med andre ord er der en enkelt kommune, der i 2013 har 40 pct. færre foranstaltningsmodtagere pr.

10.000 0-17-årige, end man statistisk ville forvente ud fra børnenes sociale baggrund. I den anden ende er der en enkelt kommune, der i 2013 har 39 pct. *flere* foranstaltningsmodtagere end forventet. Kommunernes foranstaltningspraksis har desuden udviklet sig forskelligt fra 2010 til 2013. Nogle kommuner har i 2010 flere 0-17-årige foranstaltningsmodtagere, end man skulle forvente ud fra børnenes sociale baggrund, mens de i 2013 har færre end forventet. I andre kommuner har der været den modsatte udvikling.

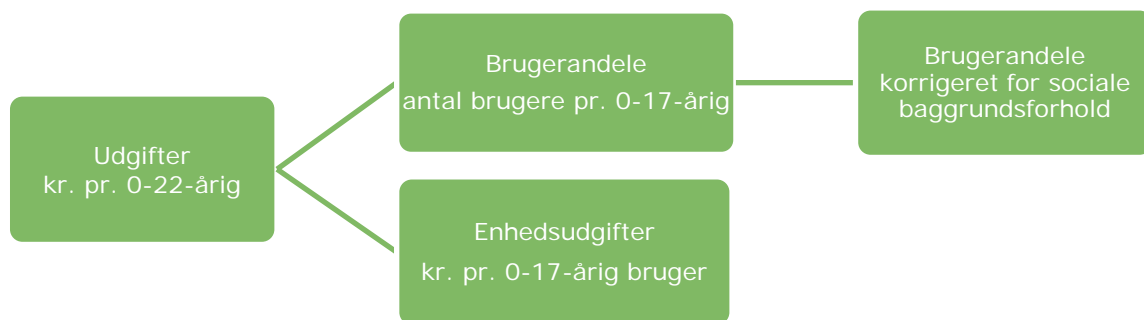
2 Baggrund og formål

Kommunerne i Region Sjælland står i de kommende år over for at skulle tage stilling til, om – og i givet fald hvordan – de vil foretage effektiviseringer på det specialiserede socialområde. Arbejdet med effektiviseringstiltag udfordres dog af, at styringsinformationen på området i mange henseender er mangelfuld. Kommunerne i Region Sjælland mangler derfor dele af den styringsinformation, som kan danne grundlag for diskussioner og eventuelle beslutninger om fremtidige effektiviseringer på det specialiserede socialområde. På den baggrund har kommunerne i Region Sjælland bedt KORA om at foretage en række analyser af det specialiserede socialområde med henblik på at skabe forbedret styringsinformation.

Denne rapport giver viden om RS17-kommunernes udgifter, brugerandele og enhedsudgifter på det specialiserede børneområde, fordelt på forskellige foranstaltningstyper. Rapporten opgør og sammenligner først kommunernes udgifter pr. 0-22-årig indbygger i perioden 2010-2014. Derefter belyses kommunernes *brugerandele*, dvs. antallet af brugere pr. 0-17-årig, og *enhedsudgifter*, dvs. brugernes gennemsnitlige udgiftstyngde, i perioden 2010-2013. Endelig sammenholdes kommunernes faktiske brugerandel med den brugerandel, man statistisk skulle forvente ud fra børnenes sociale baggrund. Det giver et sammenligneligt billede af, hvor stor en del af kommunernes børn der modtager sociale foranstaltninger, når der er taget højde for, at børnenes sociale sammensætning – og dermed deres sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning – er forskellig fra kommune til kommune.

Rapportens forskellige analyser og deres indbyrdes relationer er skitseret i Figur 2.1.

Figur 2.1 Fokus for rapportens forskellige analyser¹

Rapportens analyser besvarer følgende spørgsmål:

- Er udgifterne til det specialiserede børneområde pr. 0-22-årig indbygger i kommunerne i Region Sjælland relativt høje eller lave i 2014, sammenlignet med andre regioner? Hvordan er udgifterne fordelt på forskellige foranstaltningstyper?
- Hvordan har udgifterne pr. 0-22-årig indbygger udviklet sig over tid? Er der sket ændringer i udgifternes fordeling på forskellige ydelser og foranstaltninger?

¹ Årsagerne til, at vi i nogle analyser har fokus på 0-22-årige borgere og i andre analyser på 0-17-årige, præsenteres og diskuteres i rapportens afsnit 4.1 og 5.1.

- Hvor store brugerandele har kommunerne i Region Sjælland sammenlignet med hinanden og med kommuner i andre regioner? Hvordan er brugerne fordelt på forskellige foranstaltningstyper?
- Hvordan har brugerandelene udviklet sig over tid? Er der sket forskydninger fra nogen foranstaltninger til andre?
- Hvor høje enhedsudgifter har kommunerne i Region Sjælland sammenlignet med hinanden og med kommuner i andre regioner? Hvor høje er enhedsudgifterne til de forskellige foranstaltningstyper?
- Hvordan har enhedsudgifterne udviklet sig over tid? Er nogen foranstaltninger faldet eller steget mere i pris end andre?
- Hvor store brugerandele har kommunerne i Region Sjælland sammenlignet med hinanden og med kommuner i andre regioner i forhold til, hvad man skulle forvente, når der tages højde for kommunale forskelle i børnegruppens sociale baggrund?
- Hvordan har brugerandelene udviklet sig over tid i forhold til, hvad man skulle forvente, når der tages højde for kommunale forskelle i børnegruppens sociale baggrund?

I rapportens analyser ser vi kommunerne i et myndighedsperspektiv, idet vi fokuserer på udgifter, enhedsudgifter og brugerandele, hvad angår de børn og unge, som kommunen har myndigheds- og betalingsansvar for. I en anden KORA-analyse er der fokus på kommunerne i et driftsherreperspektiv, idet vi ser på indtægterne fra salg af pladser i de tilbud og institutioner, som kommunerne driver.²

Læsevejledning

Rapportens analyser er opdelt i fire kapitler:

- Kapitel 3 ser på udgifterne til børn og unge med særlige behov, opgjort pr. 0-22-årig indbygger og fordelt på forskellige foranstaltningstyper. Udgifterne opgøres i perioden 2010-2014 og sammenlignes mellem kommunerne i Region Sjælland samt mellem Region Sjælland og de øvrige regioner.
- Kapitel 4 ser på brugerandele, opgjort som antal 0-17-årige brugere pr. 0-17-årig indbygger, fordelt på forskellige foranstaltningstyper. Brugerandelene opgøres i perioden 2010-2013 og sammenlignes mellem kommunerne i Region Sjælland samt mellem Region Sjælland og de øvrige regioner.
- Kapitel 5 ser på enhedsudgifter, opgjort som udgifter pr. 0-17-årig bruger, fordelt på forskellige foranstaltningstyper. Enhedsudgifterne opgøres i perioden 2010-2013 og sammenlignes mellem kommunerne i Region Sjælland samt mellem Region Sjælland og de øvrige regioner.
- Kapitel 6 udnytter information om den sociale belastning blandt kommunernes børn til at belyse forskelle i, hvor høje brugerandele kommunerne har i forhold til, hvad man skulle forvente, når der tages højde for forskelle i børnenes sociale baggrund. Forholdet mellem de faktiske og forventede brugerandele opgøres i perioden 2010-2013 og sammenlignes mellem kommunerne i Region Sjælland samt mellem Region Sjælland og de øvrige regioner.

Hvert kapitel indeholder en kort beskrivelse af fremgangsmåden i analyserne.

---

² Jf. notatet "Køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde" (KORA:2016).

3 Udgifter pr. 0-22-årig indbygger

3.1 Fremgangsmåde

Undersøgelsen opgør udgifterne til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig indbygger fordelt på tre foranstaltningstyper. Undersøgelsen bygger på kommunernes indberettede regnskabsoplysninger til Danmarks Statistik. Vi opgør driftsudgifterne til de tre foranstaltningstyper efter de funktioner i den kommunale kontoplan, der fremgår af Tabel 3.1. Udgifterne opgøres ekskl. statsrefusion.

Tabel 3.1 Foranstaltningstyper og kontoplansafgrænsninger på børneområdet

Delområde	Foranstaltningstype	Udgift jf. kontoplanen
1	Anbringelser på døgninstitution inkl. sikrede institutioner	5.28.23 og 5.28.24
2	Anbringelser i plejefamilie og på socialpædagogisk opholdssted inkl. kommunale plejefamilier, slægts-/netværkspleje, kost-/efterskole og eget værelse mv.	5.28.20
3	Forebyggende foranstaltninger	5.28.21

Ud over opdelingen på ovennævnte tre foranstaltningstyper opgøres også de samlede udgifter til anbringelser og de samlede udgifter til børn og unge med særlige behov i alt.

Vi har undersøgt, om grupperingsniveauet på 5.28.20 i kontoplanen kan bruges til at opdele udgifter på henholdsvis plejefamilier og opholdssteder. Flere af kommunerne i Region Sjælland har imidlertid konteret en stor del af udgifterne til 5.28.20 på uautoriserede grupperinger (grp. 999). Problemet er størst i 2010 og derefter faldende over tid, men i 2014 er der stadig nogle kommuner, som har konteret helt op til 15 pct. af de samlede udgifter til 5.28.20 på grp. 999. Det betyder, at opgørelse af særskilte udgifter og enhedsudgifter for henholdsvis familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder vil kunne være misvisende, fordi vi ikke ved, i hvilket omfang udgifterne på grp. 999 bør henregnes til hver af de to foranstaltningstyper. Derfor beregnes samlede udgifter og enhedspriser for funktion 5.28.20, der både inkluderer plejefamilier, opholdssteder, slægts- og netværkspleje, kost- og efterskoler og eget værelse mv.

Udgifter til rådgivning efter Servicelovens § 11 er ikke inkluderet, da de i den undersøgte periode ligger på funktion 5.35.40 sammen med visse udgifter til hjælpemidler. Det er ikke muligt at udskille udgifterne til rådgivning, hvorfor de ikke indgår i undersøgelsen. Det vurderes dog at have mindre betydning for resultaterne.³ For at sikre sammenlignelighed på tværs af den undersøgte periode, indgår kommunernes udgifter til objektiv finansiering af de nye socialtilsyn i 2014 ikke. Bemærk dog, at kommunernes udgifter til objektiv finansiering af sikrede døgninstitutioner indgår i anbringelsesudgifterne.

I afsnit 3.2 sammenligner vi udgifterne i Region Sjælland, set under ét, med kommunerne i de fire øvrige regioner. I afsnit 3.3 sammenligner vi udgifterne i de 17 kommuner inden for Region Sjælland. I begge afsnit ser vi først på udgifterne pr. 0-22-årig i 2014 og dernæst på udviklingen i udgifterne i perioden 2010-2014.

³ Set i forhold til udgifterne på de inkluderede funktioner (jf. tabel 3.1) udgør udgifterne på 5.35.40 cirka 4 pct. i RS17-kommunerne i 2014. De samlede udgifter til funktion 5.35.40 Rådgivning og rådgivningsinstitutioner er steget med 13 mio. kr. fra 2010 til 2014 i kommunerne i Region Sjælland, set under ét. I samme periode er udgifterne til de inkluderede funktioner (jf. tabel 3.1) faldet med 160 mio. kr.

3.2 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor høje udgifter pr. 0-22-årig indbygger har kommunerne i Region Sjælland generelt i forhold til øvrige regioner?
- Hvordan er udgifterne sammensat på forskellige foranstaltningstyper i Region Sjælland i forhold til andre regioner?
- Har billedet ændret sig over tid? Er Region Sjælland blevet dyrere eller billigere pr. 0-22-årig indbygger sammenlignet med andre regioner? På hvilke foranstaltningstyper er eventuelle ændringer sket?

3.2.1 Udgifter 2014

Udgifter pr. 0-22-årig

Tabel 3.2 viser kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov opgjort pr. 0-22-årig indbygger og fordelt på forskellige foranstaltningstyper i de fem regioner i 2014.

Tabel 3.2 Kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov, fordelt på region, 2014 (kr. pr. 0-22-årig, vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Region Sjælland	1.809	5.165	6.974	3.298	10.272
Region Hovedstaden	2.405	3.202	5.607	3.074	8.681
Region Syddanmark	1.750	4.169	5.919	2.644	8.563
Region Midtjylland	2.223	2.971	5.194	2.433	7.627
Region Nordjylland	2.122	5.153	7.275	2.864	10.140
Hele Landet	2.108	3.832	5.940	2.840	8.780

Det fremgår af tabellen, at der er en vis variation i udgifterne til børn og unge med særlige behov i 2014 på tværs af de fem regioner. Samlet set bruger kommunerne i Region Sjælland 10.272 kr. pr. 0-22-årig indbygger på området. Det svarer nogenlunde til niveauet i Region Nordjylland, men er en del højere end blandt kommunerne i de tre øvrige regioner. Ser man på hele landet, bruger kommunerne i alt 8.780 kr. pr. 0-22-årig på børn og unge med særlige behov. I Region Sjælland ligger udgifterne til området altså ca. 1.500 kr. højere end landsgennemsnittet pr. 0-22-årig i 2014.

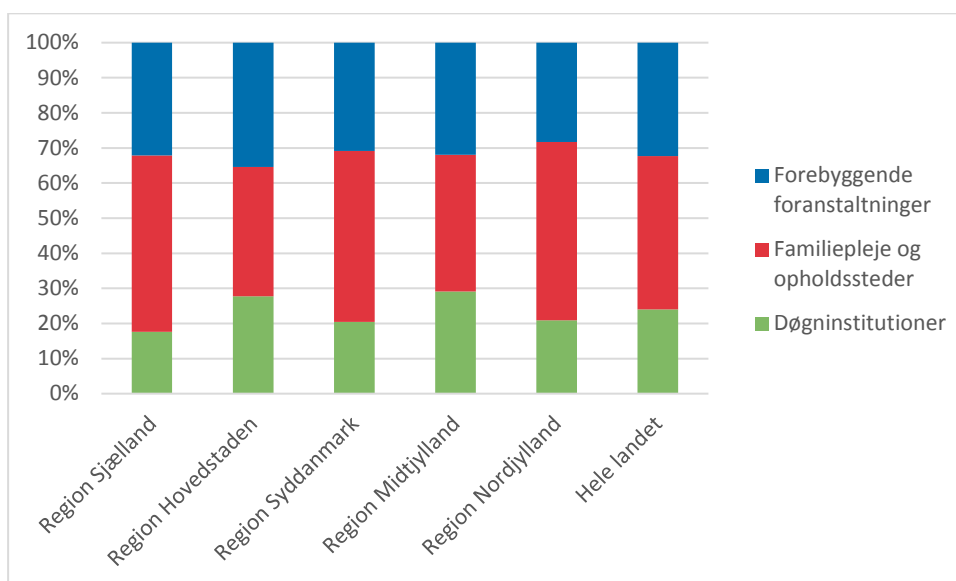
Tabel 3.2 viser også, hvor mange penge kommunerne i de forskellige regioner bruger pr. 0-22-årig indbygger på forskellige foranstaltningstyper. Det ses, at kommunerne i Region Sjælland har lavere udgifter pr. 0-22-årig til døgninstitutioner end landsgennemsnittet, mens udgifterne til forebyggende foranstaltninger og i særdeleshed familiepleje og opholdssteder ligger højere end det landsgennemsnitlige niveau. En mulig forklaring på mønsteret kan

være, at kommunerne i Region Sjælland bruger en relativt stor del af deres udgifter til at købe pladser hos private opholdssteder.⁴

Udgifternes fordeling på foranstaltningstyper

Figur 3.1 viser fordelingen af de samlede udgifter på de tre foranstaltningstyper blandt kommunerne i de fem regioner og hele landet.⁵ Det giver et billede af kommunernes prioritering af midler inden for det specialiserede børneområde.

Figur 3.1 Procentvis fordeling på foranstaltningstyper af kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, opgjort pr. 0-22-årig indbygger og fordelt på region, 2014 (vægtede gennemsnit)

Figuren viser, at der er en vis variation mellem de fem regioner med hensyn til, hvor stor del af udgifterne, der går til forebyggende foranstaltninger. Mellem 28 og 35 pct. af udgifterne går således til forebyggende foranstaltninger på tværs af de fem regioner i 2014. For Region Sjælland er tallet 32 pct.

Det gælder for alle regioner, at størstedelen af kommunernes udgifter på området i 2014 går til familiepleje og opholdssteder. Dog er der variation på tværs af regionerne, idet kommunerne i Region Sjælland og Region Nordjylland anvender henholdsvis 50 og 51 pct. af udgifterne på plejefamilier og opholdssteder, mens det for Region Hovedstaden kun drejer sig om 37 pct. 18 pct. af udgifterne i Region Sjælland i 2014 går til døgninstitutioner, hvilket er den laveste andel blandt de fem regioner. I Region Hovedstaden og Region Midtjylland, som er de regioner, der har den største andel udgifter til døgninstitutioner pr. 0-22-årig indbygger, går henholdsvis 28 og 29 pct. af udgifterne hertil.

3.2.2 Udvikling i udgifterne, 2010-2014

Tabel 3.3 viser den procentvise udvikling i kommunernes udgifter i faste priser i perioden fra 2010 til 2014, opdelt på regioner og foranstaltningstyper.

⁴ Jf. rapporten "Køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde. En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2010-2014" (KORA, 2016).

⁵ Tallene i figuren fremgår af Bilagstabel 1.2.

Table 3.3 Procentvis udvikling i kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig indbygger, fordelt på region, 2010-2014 (2014-priser, vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Region Sjælland	-26 %	-2 %	-10 %	10 %	-4 %
Region Hovedstaden	-16 %	-18 %	-17 %	0 %	-12 %
Region Syddanmark	-26 %	0 %	-9 %	11 %	-4 %
Region Midtjylland	-21 %	-8 %	-14 %	-8 %	-12 %
Region Nordjylland	-10 %	-9 %	-10 %	5 %	-6 %
Hele landet	-20 %	-8 %	-13 %	2 %	-8 %

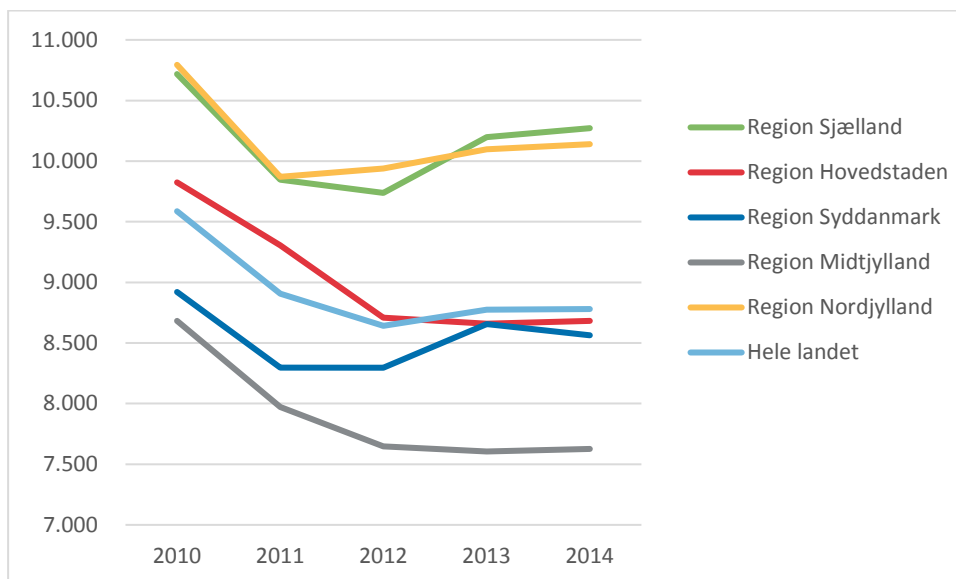
Tabellen viser, at der på landsplan er sket et fald i de samlede udgifter til området pr. 0-22-årig på 8 pct. fra 2010 til 2014. For kommunerne i Region Sjælland og Region Syddanmark ligger faldet på 4 pct., mens det for kommunerne i Region Hovedstaden og Region Midtjylland ligger så højt som 12 pct. For kommunerne i Region Nordjylland er udgifterne pr. 0-22-årig faldet med 6 pct.

Det gælder for kommunerne i Region Sjælland såvel som på landsplan, at det mest markante fald i udgifterne pr. 0-22-årig er sket på døgninstitutionsanbringelser (fald på henholdsvis 26 pct. og 20 pct.). Kommunerne i Region Sjælland har til gengæld øget udgifterne pr. 0-22-årig til forebyggende foranstaltninger med 10 pct. fra 2010 til 2014, hvor den tilsvarende stigning på landsplan ligger på blot 2 pct.

Hvis man i stedet ser på udviklingen i fordelingen af midler *inden for* det samlede specialiserede børneområde, forholder det sig således, at udgifterne til døgninstitutioner i alle regioner udgør en mindre del af de samlede udgifter til området i 2014, end det var tilfældet i 2010. For kommunerne i Region Sjælland udgør faldet 5 procentpoint, mens det i de øvrige regioner udgør mellem 1 og 6 procentpoint. I Region Sjælland fylder udgifterne til forebyggende foranstaltninger og familiepleje/opholdssteder til gengæld henholdsvis 4 og 1 procentpoint mere af de samlede udgifter til området i 2014 end i 2010. De tilsvarende tal for de øvrige regioner kan ses i Bilagstabel 1.3.

Figur 3.2 viser udviklingen i kroner og øre i kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig indbygger i perioden 2010 til 2014 opdelt på regioner. Det fremgår af figuren, at kommunerne i Region Sjælland oplevede et fald i udgifterne fra 2010 til 2012. Dette fald er på næsten 1.000 kr. pr. 0-22-årig. Fra 2012 er udgifterne igen steget, så de i 2014 ligger ca. 450 kr. lavere end 2010-niveauet. Nogenlunde samme tendens er gældende for kommunerne i Region Nordjylland og Region Syddanmark, hvorimod kommunerne i Region Hovedstaden og Region Midtjylland ikke har oplevet en stigning i udgifterne fra 2012 og frem. Region Sjælland og Region Nordjylland har i hele perioden de højeste udgifter, mens Region Midtjylland har de laveste.

Figur 3.2 Udviklingen i kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov, fordelt på region, 2010-2014 (2014-priser, kr. pr. 0-22-årig, vægtede gennemsnit)

3.3 Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor store forskelle er der mellem kommunerne i Region Sjælland på udgifterne til børn og unge med særlige behov opgjort pr. 0-22-årig indbygger?
- Hvor store forskelle er der i udgifternes sammensætning på foranstaltningstyper inden for regionen? Er der forskel mellem kommunerne på, hvor udgiftstygden ligger?
- Hvordan har udgifterne ændret sig over tid? Er der forskel på udgifternes udvikling mellem kommunerne i Region Sjælland? Og er der forskel på tværs af foranstaltningstyper?

3.3.1 Udgifter 2014

Udgifter pr. 0-22-årig

Tabel 3.4 viser RS17-kommunernes udgifter til det specialiserede børneområde pr. 0-22-årig indbygger, fordelt på foranstaltningstyper. Det fremgår, at en gennemsnitlig kommune i Region Sjælland samlet set bruger 10.549 kr. pr. 0-22-årig indbygger på børn og unge med særlige behov i 2014.⁶

⁶ Dette tal er anderledes end de 10.272 kr. pr. 0-22-årig i Tabel 3.2. Det skyldes, at tallene i Tabel 3.4 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 3.2 er vægtede.

Tabel 3.4 RS17-kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov, 2014 (kr. pr. 0-22-årig, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Faxe	1.502	3.685	5.187	3.330	8.517
Greve	1.513	3.307	4.819	3.108	7.927
Guldborgsund	1.994	8.517	10.510	3.979	14.490
Holbæk	1.014	5.535	6.549	3.459	10.008
Kalundborg	1.431	7.311	8.742	3.047	11.789
Køge	1.288	3.930	5.218	2.877	8.095
Lejre	1.547	3.400	4.948	3.440	8.387
Lolland	2.293	12.606	14.898	4.378	19.276
Næstved	2.978	4.082	7.060	2.488	9.548
Odsherred	1.470	7.752	9.222	4.600	13.822
Ringsted	1.437	5.302	6.739	3.442	10.182
Roskilde	2.054	2.601	4.655	3.862	8.517
Slagelse	2.455	4.232	6.687	2.154	8.841
Solrød	2.170	2.041	4.210	3.698	7.908
Sorø	1.158	4.686	5.844	3.761	9.605
Stevns	1.951	4.525	6.476	3.624	10.100
Vordingborg	1.248	8.044	9.292	3.026	12.318
Region Sjælland	1.735	5.386	7.121	3.428	10.549

De samlede udgifter i de enkelte kommuner svinger fra ca. 8.000 kr. pr. 0-22-årig indbygger (i Solrød, Greve, Køge og Lejre Kommuner) til ca. 14.000 kr. (i Odsherred og Guldborgsund Kommuner) og ca. 19.000 kr. pr. 0-22-årig indbygger (i Lolland Kommune). De kommuner i Region Sjælland, der ligger højest, har altså halvanden til to gange så høje udgifter som kommunerne med de laveste udgifter pr. 0-22-årig indbygger.

Disse mellemkommunale forskelle er ikke trivielle set i forhold til en kommunes samlede økonomi. Således kan en forskel på eksempelvis 2.000 kr. pr. 0-22-årig indbygger samlet set betyde en forskel på knap 26 mio. kr. i en RS17-kommune med et gennemsnitligt antal indbyggere i alderen 0 til 22 år.⁷

Tabel 3.4 viser også de enkelte RS17-kommuners fordeling af udgifterne på forskellige foranstaltningstyper. Her er der ligesom for de samlede udgifter forskel mellem kommunerne. Størst er variationen i udgifterne til plejefamilier og opholdssteder, hvor kommunen med de højeste udgifter, Lolland Kommune, har ca. 6 gange så høje udgifter (12.606 kr. pr. 0-22-årig) som kommunen med de laveste udgifter, Solrød Kommune (2.041 kr. pr. 0-22-årig).

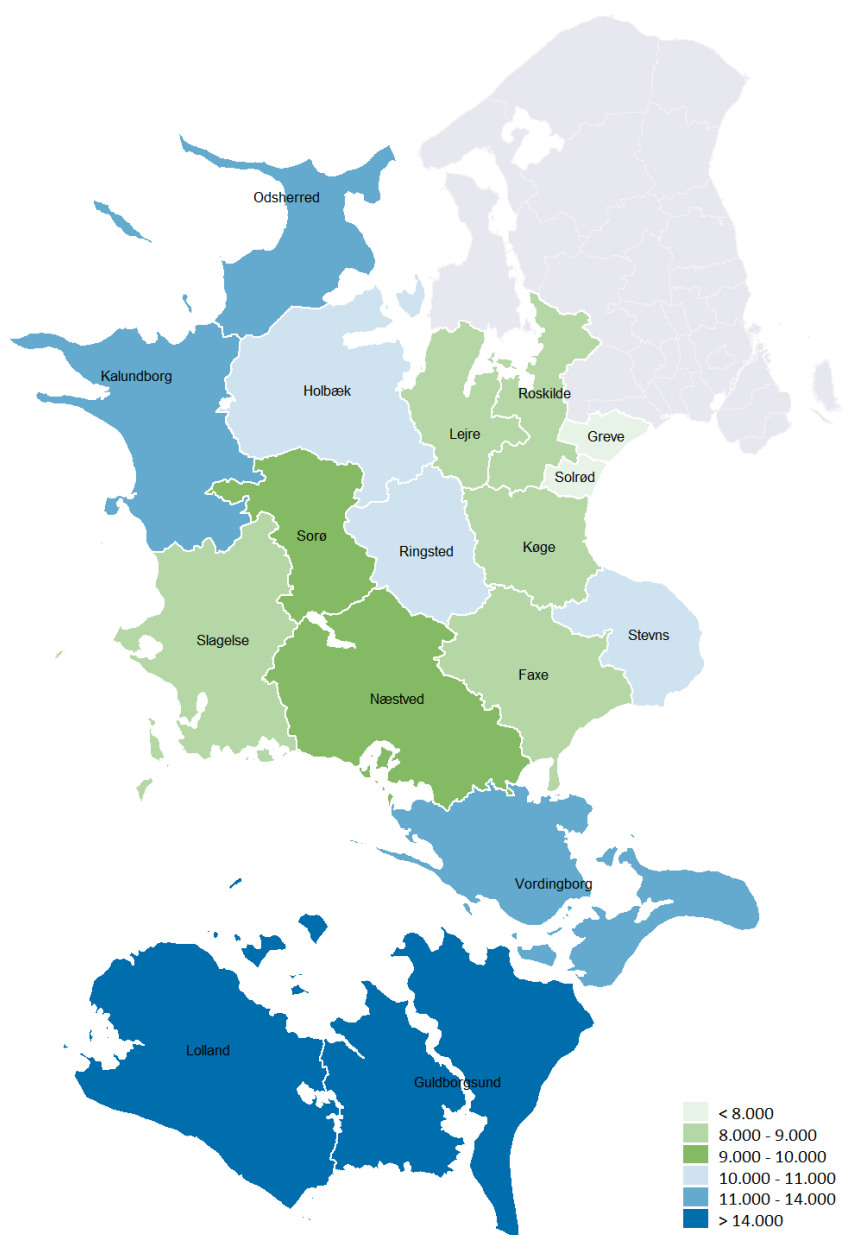
Også udgifterne til døgninstitutioner og forebyggende foranstaltninger varierer med henholdsvis en faktor 3 og 2 mellem kommunerne i Region Sjælland. For døgninstitutionsanbringelser er det Holbæk og Sorø Kommuner, der har de laveste udgifter (ca. 1.000-1.150 kr. pr. 0-22-årig indbygger), mens Slagelse og Næstved Kommuner har de højeste udgifter (ca. 2.500-3.000 kr. pr. 0-22-årig indbygger). En gennemsnitlig RS17-kommune anvender 1.735 kr. pr. 0-22-årig på døgninstitutionsanbringelser i 2014.

⁷ Det gennemsnitlige antal 0-22-årige indbyggere i RS17-kommunerne er 12.878 i 2014.

Hvad angår udgifter til forebyggende foranstaltninger, er det Slagelse og Næstved Kommuner, der har de laveste udgifter (ca. 2.100-2.500 kr. pr. 0-22-årig), mens Lolland og Odsherred Kommuner har de højeste (ca. 4.400-4.600 kr. pr. 0-22-årig). I en gennemsnitlig RS17-kommune ligger udgifterne til forebyggende foranstaltninger på 3.428 kr. pr. 0-22-årig indbygger.

Forskellene mellem de 17 kommuners samlede udgifter pr. 0-22-årig indbygger i 2014 er illustreret på landkortet i Figur 3.3.

Figur 3.3 RS-17-kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, 2014 (kr. pr. 0-22-årig indbygger)

Udgifternes fordeling på foranstaltningstyper

Tabel 3.5 viser den procentvise fordeling af de enkelte kommuners samlede udgifter til området på de forskellige foranstaltningstyper. Det giver et billede af forskellene i kommunernes prioritering af midler inden for det specialiserede børneområde.

Tabel 3.5 Procentvis fordeling på foranstaltningstyper af RS17-kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, 2014 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Faxe	18 %	43 %	61 %	39 %	100 %
Greve	19 %	42 %	61 %	39 %	100 %
Guldborgsund	14 %	59 %	73 %	27 %	100 %
Holbæk	10 %	55 %	65 %	35 %	100 %
Kalundborg	12 %	62 %	74 %	26 %	100 %
Køge	16 %	49 %	64 %	36 %	100 %
Lejre	18 %	41 %	59 %	41 %	100 %
Lolland	12 %	65 %	77 %	23 %	100 %
Næstved	31 %	43 %	74 %	26 %	100 %
Odsherred	11 %	56 %	67 %	33 %	100 %
Ringsted	14 %	52 %	66 %	34 %	100 %
Roskilde	24 %	31 %	55 %	45 %	100 %
Slagelse	28 %	48 %	76 %	24 %	100 %
Solrød	27 %	26 %	53 %	47 %	100 %
Sorø	12 %	49 %	61 %	39 %	100 %
Stevns	19 %	45 %	64 %	36 %	100 %
Vordingborg	10 %	65 %	75 %	25 %	100 %
Region Sjælland	17 %	49 %	66 %	34 %	100 %

Hvis vi først ser på tabellens anden kolonne, ses det, at 17 pct. af de samlede udgifter i en gennemsnitlig RS17-kommune går til anbringelser på døgninstitutioner. Denne andel svinger mellem kommunerne fra 10 pct. (i Vordingborg og Holbæk Kommuner) til ca. 30 pct. (i Solrød, Slagelse og Næstved Kommuner). Den maksimale forskel mellem kommunerne er ca. 20 procentpoint.

Forskellene mellem kommunerne er endnu mere markante, når man ser på, hvor stor en andel af de samlede udgifter der går til familiepleje og opholdssteder. I en gennemsnitlig RS17-kommune er det 49 pct. af udgifterne, der går til familiepleje og opholdssteder i 2014. Variationen mellem kommunerne i Region Sjælland går fra 26 pct. i Solrød Kommune til 65 pct. i Vordingborg og Lolland Kommuner. Forskellen mellem kommunerne med hensyn til, hvor stor andel af de samlede udgifter på området der går til familiepleje og opholdssteder, er altså næsten 40 procentpoint i 2014.

Hvad angår kommunernes udgifter til forebyggende foranstaltninger, viser tabellen, at 34 pct. af de samlede udgifter i en gennemsnitlig RS17-kommune går til dette område i 2014. Der er dog visse forskelle mellem kommunerne, idet under 25 pct. af udgifterne går til forebyggende foranstaltninger i Lolland og Slagelse Kommuner, mens det er 45-47 pct. i Roskilde og Solrød Kommuner.

Samlet set viser tallene i Tabel 3.5, at der er variation mellem kommunerne i Region Sjælland med hensyn til fordelingen af udgifter på forskellige foranstaltningstyper i 2014. Variationen ses både med hensyn til, hvor stor andel af udgifterne der går til forebyggende foranstaltninger, og med hensyn til, hvor stor del af udgifterne, kommunerne bruger på forskellige anbringelsesformer.

3.3.2 Udvikling i udgifterne 2010-2014

Tabel 3.6 viser den procentvise udvikling i faste priser fra 2010 til 2014 i RS17-kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig, fordelt på foranstaltningstyper.

Tabel 3.6 Procentvis udvikling i RS17-kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig, 2010-2014 (udvikling i faste priser, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Faxe	-36 %	-4 %	-16 %	27 %	-3 %
Greve	36 %	9 %	16 %	26 %	20 %
Guldborgsund	-20 %	47 %	27 %	25 %	26 %
Holbæk	-57 %	-4 %	-19 %	14 %	-10 %
Kalundborg	-36 %	-1 %	-9 %	-10 %	-10 %
Køge	-30 %	1 %	-9 %	-1 %	-6 %
Lejre	15 %	42 %	32 %	16 %	25 %
Lolland	-36 %	14 %	2 %	30 %	7 %
Næstved	4 %	-2 %	0 %	2 %	1 %
Odsherred	-16 %	-4 %	-6 %	28 %	3 %
Ringsted	-29 %	14 %	1 %	-7 %	-2 %
Roskilde	-9 %	-16 %	-13 %	10 %	-4 %
Slagelse	-57 %	-25 %	-41 %	-6 %	-35 %
Solrød	121 %	-48 %	-14 %	-1 %	-8 %
Sorø	39 %	-27 %	-19 %	10 %	-10 %
Stevns	107 %	3 %	22 %	22 %	22 %
Vordingborg	-28 %	-7 %	-10 %	7 %	-7 %
Region Sjælland	-2 %	0 %	-3 %	11 %	0 %

Det fremgår af Tabel 3.6, at de samlede udgifter i den gennemsnitlige RS17-kommune har ligget stabilt fra 2010 til 2014.⁸ Dette gennemsnit dækker dog over forskelle på tværs af kommunerne i Region Sjælland. Således har 10 kommuner haft faldende udgifter i perioden, mens 7 kommuner har haft stigende udgifter.

Det største fald i de samlede udgifter har været på 35 pct. i Slagelse Kommune. Derudover har Holbæk, Sorø og Kalundborg Kommuner alle haft et fald i udgifterne på 10 pct. De største stigninger har været på 25-26 pct. i Lejre og Guldborgsund Kommuner, men også Greve og Stevns Kommuner har oplevet relativt store stigninger på henholdsvis 20 og 22 pct.

⁸ Dette tal er anderledes end de -4 pct. i Tabel 3.3. Det skyldes, at tallene for Region Sjælland i Tabel 3.6 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 3.3 er vægtede.

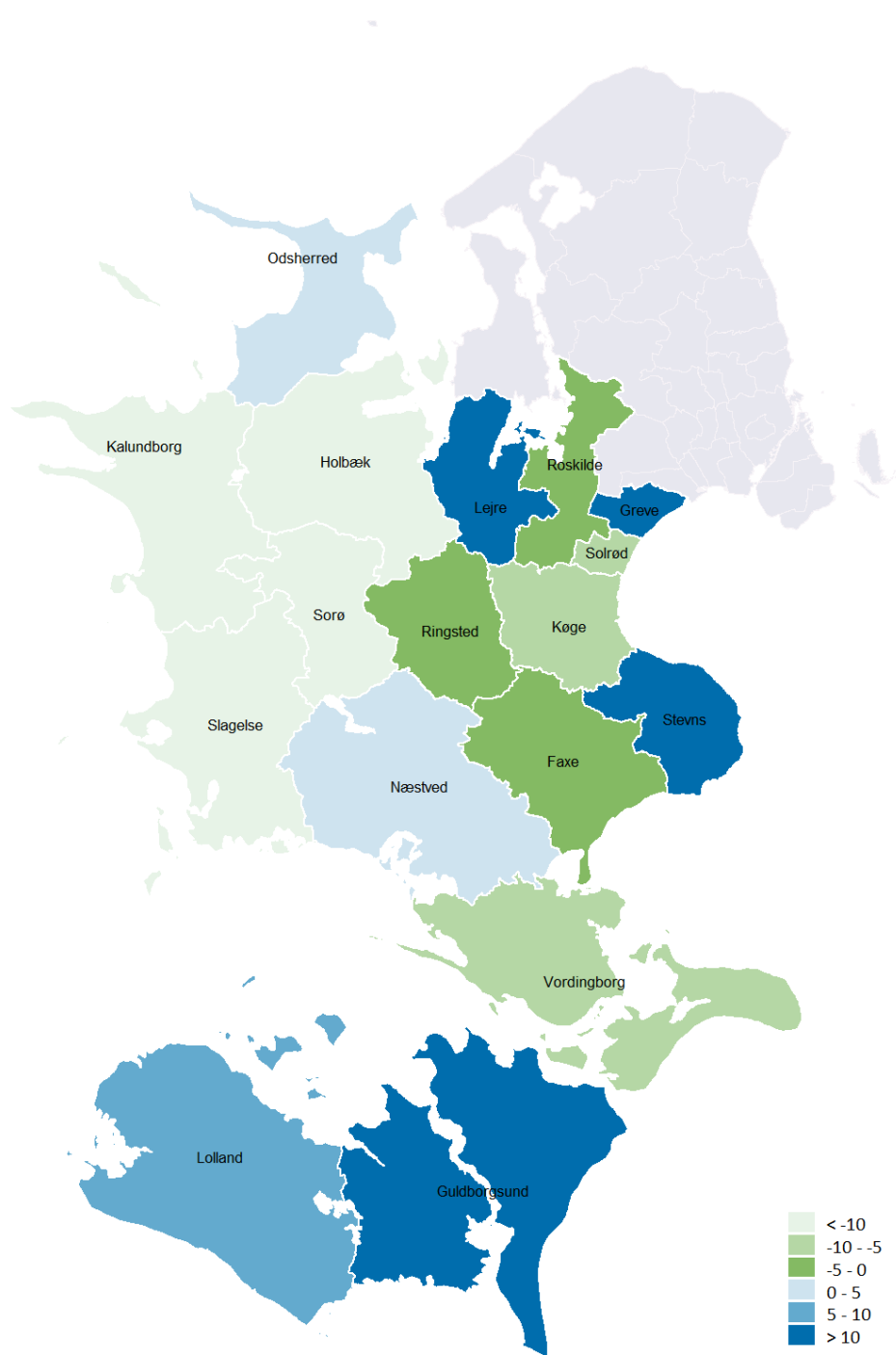
Også for de enkelte foranstaltningstyper er der forskel i udgiftsudviklingen på tværs af kommunerne i Region Sjælland fra 2010 til 2014. I den gennemsnitlige RS17-kommune er udgifterne til døgninstitutionsanbringelser pr. 0-22-årig indbygger faldet en smule (2 pct.) fra 2010 til 2014. I nogle kommuner er udgifterne til døgninstitutioner pr. 0-22-årig mere end fordoblet i løbet af perioden (Solrød og Stevns Kommuner), mens de i andre kommuner (Slagelse og Holbæk Kommuner) er mere end halveret (faldet med op mod 60 pct.).

Fokuserer vi dernæst på udviklingen i kommunernes udgifter til familiepleje og opholdssteder pr. 0-22-årig, ser vi igen, at nogle kommuner har haft relativt store stigninger, mens andre har haft relativt store fald. I Guldborgsund og Lejre Kommuner er der således sket en stigning i udgifterne pr. 0-22-årig på 42-47 pct., mens udgifterne er næsten halveret i Solrød Kommune fra 2010 til 2014. For de fleste RS17-kommuner har udviklingen dog været mere begrænset. 12 af regionens 17 kommuner har således haft en udvikling på +/- 10 pct. i udgifterne til familiepleje og opholdssteder fra 2010 til 2014. Gennemsnittet for RS17-kommunerne, har ligget stabilt i perioden.

Hvad angår udgifterne til forebyggende foranstaltninger pr. 0-22-årig indbygger, viser resultaterne i Tabel 3.6, at der for den gennemsnitlige RS17-kommune er sket en stigning på 11 pct. fra 2010 til 2014. Fem kommuner (Kalundborg, Køge, Ringsted, Solrød og Slagelse Kommuner) har haft et lille fald i disse udgifter, men de fleste RS17-kommuner har haft stigninger. For Lolland, Faxe, Greve og Guldborgsund Kommuner er der tale om stigninger på 25-30 pct.

Forskellene i udviklingen i de 17 kommuners samlede udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig indbygger er illustreret på landkortet i Figur 3.4.

Figur 3.4 Procentvis udvikling i RS17-kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, 2010-2014 (udvikling i faste priser)

Udvikling i udgifternes fordeling på foranstaltningstyper

Udviklingen i fordelingen af midler inden for det specialiserede børneområde fra 2010 til 2014 i de enkelte kommuner er vist i Tabel 3.7. Udviklingen i fordelingen af midlerne afspejler udgifternes procentvise udvikling, som blev præsenteret i Tabel 3.6. I de fleste af RS17-kommunerne er det under 10 procentpoint af de samlede udgifter, som er blevet flyttet mel-

lem de forskellige foranstaltningstyper i perioden 2010-2014. Holbæk, Sorø og Slagelse Kommuner har omprioriteret mellem 11 og 14 procent af de samlede udgifter, mens Solrød Kommune har flyttet op til 20 pct. af de samlede udgifter rundt mellem de forskellige foranstaltningstyper.

Tabellen viser, at det for næsten alle kommunerne gælder, at udgifterne til forebyggende foranstaltninger udgør en større del af de samlede udgifter i 2014 end i 2010. Det giver god mening, set i lyset af den øgede fokus på tidlige, forebyggende indsatser i Barnets Reform fra 2011.

Hvad angår anbringelsesforanstaltningerne er der forskel mellem kommunerne med hensyn til, om man har omprioriteret midler fra døgninstitutioner til familiepleje og opholdssteder, eller modsat fra familiepleje og opholdssteder til døgninstitutionsområdet.

Tablet 3.7 Udvikling i fordelingen af RS17-kommunernes udgifter på foranstaltninger til børn og unge med særlige behov, 2010-2014 (procentpoint, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger
Faxe	-9 pt.	0 pt.	-9 pt.	9 pt.
Greve	2 pt.	-4 pt.	-2 pt.	2 pt.
Guldborgsund	-8 pt.	8 pt.	0 pt.	0 pt.
Holbæk	-11 pt.	4 pt.	-7 pt.	7 pt.
Kalundborg	-5 pt.	5 pt.	0 pt.	0 pt.
Køge	-5 pt.	4 pt.	-2 pt.	2 pt.
Lejre	-2 pt.	5 pt.	3 pt.	-3 pt.
Lolland	-8 pt.	4 pt.	-4 pt.	4 pt.
Næstved	1 pt.	-1 pt.	0 pt.	0 pt.
Odsherred	-2 pt.	-4 pt.	-6 pt.	6 pt.
Ringsted	-5 pt.	7 pt.	2 pt.	-2 pt.
Roskilde	-1 pt.	-4 pt.	-6 pt.	6 pt.
Slagelse	-14 pt.	7 pt.	-8 pt.	8 pt.
Solrød	16 pt.	-20 pt.	-4 pt.	4 pt.
Sorø	4 pt.	-11 pt.	-7 pt.	7 pt.
Stevns	8 pt.	-8 pt.	0 pt.	0 pt.
Vordingborg	-3 pt.	0 pt.	-3 pt.	3 pt.
Region Sjælland	-3 pt.	-1 pt.	-3 pt.	3 pt.

4 Brugereandele blandt de 0-17-årige

4.1 Fremgangsmåde

Undersøgelsen opgør brugereandele som antallet af modtagere af forskellige foranstaltningstyper pr. 0-17-årig indbygger i perioden 2010 til 2013. Brugereandelen afspejler formentlig en blanding af den enkelte kommunes serviceniveau og dens udgiftsbehov, dvs. borgernes behov for hjælp og støtte. Brugereandelene opgøres som antallet af børn, der i løbet af det pågældende år har modtaget følgende foranstaltningstyper:

- Anbringelser på døgninstitution inkl. sikrede institutioner
- Anbringelser i plejefamilier og opholdssteder inkl. kommunale plejefamilier, slægts-/netværkspleje, kost-/efterskole og eget værelse
- Individrettede forebyggende foranstaltninger.

Derudover opgøres brugereandele for henholdsvis anbringelser i alt (døgninstitutioner + plejefamilier/opholdssteder) og for sociale foranstaltninger i alt (anbringelser + forebyggende foranstaltninger)⁹. Anbragte børn henregnes til deres administrationskommune/handlekommune, og ikke til deres bopælskommune. De inkluderede foranstaltningstyper er uddybet i bilagstabel 1.1.

Mens vi i kapitel 3 så på udgifter pr. 0-22-årig indbygger, ser vi i kapitel 4 og 5 på brugereandele og enhedsudgifter for de 0-17-årige i kommunerne. Det gør vi af især to årsager. For det første indeholder de registerdata, som har været tilgængelige for KORA til dette projekt på Danmarks Statistiks forskermaskine, ikke oplysninger om antallet af 18-22-årige foranstaltningsmodtagere (unge i efterværn). For det andet er korrektionen for forskelle i børnenes sociale baggrund i rapportens kapitel 6 alene baseret på data om de 0-17-årige. Ved også at fokusere analyserne af brugereandele og enhedsudgifter omkring de 0-17-årige opnår vi derfor størst mulig sammenhæng mellem rapportens forskellige analyser.

Antallet af 0-17-årige foranstaltningsmodtagere trækkes fra Danmarks Statistiks såkaldte forskermaskine. Fordelen ved denne datakilde er, at det er muligt at tage højde for, at nogle børn og unge modtager både forebyggende foranstaltninger og anbringelse i løbet af det samme år. Dermed kan der opgøres et "netttotal" for antallet af børn, som er berørt af sociale foranstaltninger i det pågældende år. Det betyder, at når vi i det følgende opgør brugereandele, så vil antallet af anbragte og modtagere af forebyggende foranstaltninger summere til mere end antallet af foranstaltningsmodtagere i alt. I 2013 var det på landsplan ca. 16 pct. af de anbragte 0-17-årige, som også modtog en forebyggende foranstaltning. Ligeledes har et lille antal børn og unge været anbragt både på døgninstitution og i familiepleje/opholdssted inden for samme år, hvorfor de to anbringelsestyper kan summere til mere end antallet af anbragte i alt. På landsplan gælder dette for ca. 2,5 pct. af de anbragte børn og unge i 2013.

En begrænsning i datagrundlaget er, at oplysninger om antallet af modtagere af familierettede forebyggende foranstaltninger ikke indgår. Det skyldes, at oplysninger om familierettede foranstaltninger ikke er blevet indberettet nationalt i 2012 og 2013. Det betyder, at brugereandelene i forebyggende foranstaltninger vil være undervurderet. Derudover er det

---

⁹ Ved opgørelse af antal anbragte i alt indgår udover anbragte på de ovenfor nævnte anbringelsessteder også få anbragte børn og unge, hvor typen af anbringelsessted ikke er registreret. I 2013 drejede det sig om ca. 1,5 pct. af det samlede antal anbragte børn og unge.

generelt en forudsætning for analysernes validitet, at Danmarks Statistiks registrering af de enkelte kommuners foranstaltningsmodtagere er korrekt.

4.2 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med øvrige regioner

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor høj er andelen af 0-17-årige foranstaltningsmodtagere i Region Sjælland i forhold til øvrige regioner?
- Hvor store forskelle er der mellem regionerne med hensyn til andelen af brugere på forskellige foranstaltningsstyper?
- Har billedet ændret sig fra 2010 til 2013? Er brugerandelene steget eller faldet, og er der forskel på tværs af foranstaltningsstyper?

4.2.1 Brugerandele 2013

Tabel 4.1 viser antallet af foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne i de fem regioner og hele landet i 2013¹⁰. Ser vi først på andelen af foranstaltningsmodtagere i alt, er der nogen variation mellem regionerne. Lavest ligger Region Hovedstaden, hvor der var 167 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i 2013. Højest ligger Region Syddanmark og Region Nordjylland med 262-264 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i 2013. Derimellem ligger Region Sjælland og Region Midtjylland med henholdsvis 228 og 216 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige. Den landsgennemsnitlige brugerandel ligger på 218 brugere pr. 10.000 0-17-årige i 2013.

Tabel 4.1 Antal 0-17-årige foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne, fordelt på region, 2013 (vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningsmodtagere i alt
Region Sjælland	20	92	111	133	228
Region Hovedstaden	23	60	81	98	167
Region Syddanmark	24	100	122	160	262
Region Midtjylland	25	69	93	142	216
Region Nordjylland	24	108	131	150	264
Hele landet	23	80	102	132	218

Note: Samme barn kan modtage både anbringelse og forebyggende foranstaltning i løbet af det samme år, hvorfor de tre foranstaltningsstyper summerer til mere end antallet af foranstaltningsmodtagere i alt.

Tabel 4.1 viser også, hvor store brugerandelene er på de forskellige foranstaltningsstyper i 2013. Det ses, at der ikke er den helt store variation mellem regionerne med hensyn til

¹⁰ En oversigt over det samlede antal modtagere af forskellige foranstaltningsstyper i 2013 kan ses i Bilagstabel 1.4.

brugerandele på døgninstitutioner. Her ligger Region Sjælland lavest med 20 døgninstitutionsanbragte børn og unge pr. 10.000 0-17-årige indbyggere. I de øvrige fire regioner ligger brugerandelen lidt højere, på 23-25 anbragte pr. 10.000 0-17-årige.

Forskellene mellem regionerne er større, når det kommer til brugerandele i plejefamilier og på opholdssteder. Her varierer brugerandelen fra 60 (i Region Hovedstaden) til 108 (i Region Nordjylland) brugere pr. 10.000 0-17-årige. Blandt kommunerne i Region Sjælland ligger brugerandelen i plejefamilier/opholdssteder på 92 anbragte pr. 10.000 0-17-årige, hvilket er lidt over landsgennemsnittet på 80 brugere pr. 10.000 0-17-årige.

Hvad angår brugerandele i forebyggende foranstaltninger, viser Tabel 4.1 ligeledes en del variation mellem regionerne. I regionen med den laveste brugerandel (Region Hovedstaden) var der 98 børn og unge pr. 10.000 0-17-årige, der modtog en forebyggende foranstaltning i 2013, mens det i regionen med den højeste brugerandel gør sig gældende for 160 børn og unge pr. 10.000 0-17-årige. Region Sjælland har en brugerandel på 133 modtagere af forebyggende foranstaltninger pr. 10.000 0-17-årige, hvilket svarer nogenlunde til landsgennemsnittet. I forlængelse heraf skal der dog gøres opmærksom på, at de familierettede forebyggende foranstaltninger som nævnt ikke indgår i opgørelsen. Hvis der er forskel mellem regionerne på, i hvilket omfang kommunerne anvender familierettede forebyggende foranstaltninger, vil dette have betydning for de her præsenterede forskelle mellem regionerne.

4.2.2 Udvikling i brugerandele 2010-2013

I dette afsnit kigger vi på, hvordan kommunernes brugerandele på det specialiserede børneområde har udviklet sig i de enkelte regioner. Tabel 4.2 viser den procentvise udvikling i regionernes brugerandele i perioden fra 2010 til 2013, opdelt på forskellige foranstaltningstyper.

Tabel 4.2 Procentvis udvikling i antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne, fordelt på region, 2010-2013 (vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningsmodtagere i alt
Region Sjælland	-22 %	-8 %	-10 %	-1 %	-5 %
Region Hovedstaden	-30 %	-16 %	-19 %	-17 %	-17 %
Region Syddanmark	-7 %	0 %	-1 %	-1 %	0 %
Region Midtjylland	-17 %	0 %	-5 %	-13 %	-11 %
Region Nordjylland	-3 %	2 %	0 %	-10 %	-5 %
Hele landet	-19 %	-6 %	-9 %	-9 %	-9 %

Note: Samme barn kan have modtaget både anbringelse og forebyggende foranstaltning.

Det fremgår af tabellen, at den landsgennemsnitlige andel 0-17-årige foranstaltningsmodtagere i alt er faldet med 9 pct. fra 2010 til 2013. Det gælder for alle regionerne, at der er sket et fald i den samlede brugerandel igennem perioden, om end faldet er meget begrænset i

Region Syddanmark. Omvendt er faldet størst i Region Hovedstaden, hvor den samlede brugerandel er faldet med 17 pct. I Region Sjælland og Region Nordjylland er faldet på 5 pct., mens det i Region Midtjylland er på 11 pct.

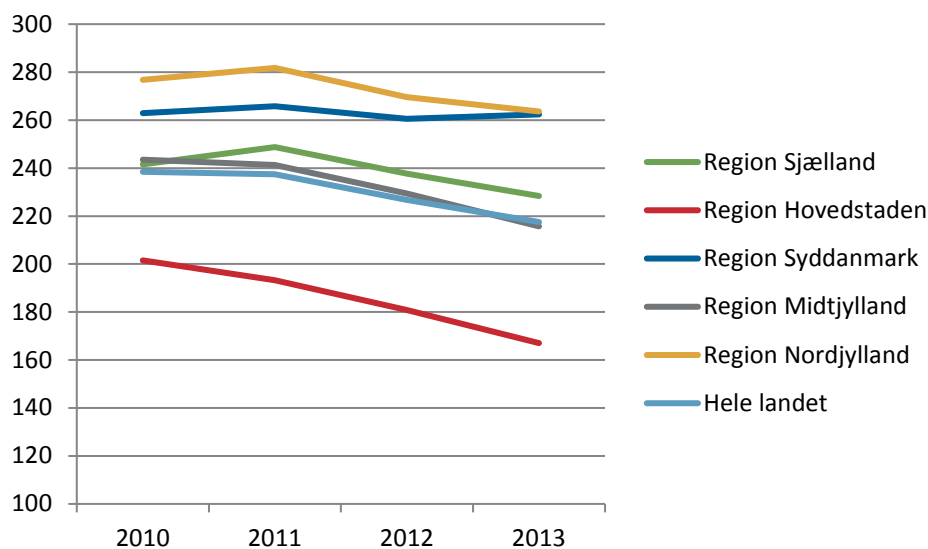
Hvis vi ser på de forskellige foranstaltningstyper, viser tabellen, at de største fald i regionernes brugerandele generelt er sket på døgninstitutionsanbringelser. Der er dog forskelle mellem regionerne. Region Hovedstaden har haft det største fald på 30 pct., men også i Region Sjælland er andelen af anbragte på døgninstitutioner faldet relativt meget (22 pct.) fra 2010 til 2013. Region Nordjylland har oplevet det mindste fald på 3 pct., mens faldet i Region Midtjylland og Region Syddanmark har været på henholdsvis 17 pct. og 7 pct. På landsplan er der sket et fald i brugerandelen på døgninstitutioner på 19 pct.

Brugerandelen i familiepleje og på opholdssteder er på landsplan faldet med 6 pct. fra 2010 til 2013. Også her er det mest markante fald sket i Region Hovedstaden, hvor brugerandelen er faldet med 16 pct. Kommunerne i Region Sjælland har haft et fald på 8 pct., mens brugerandelen har ligget stabilt på dette område i Region Syddanmark og Region Midtjylland. I Region Nordjylland er der sket en lille stigning på 2 pct. i andelen af anbragte i familiepleje og på opholdssteder.

Andelen af brugere i forebyggende foranstaltninger er faldet i alle regioner, om end faldet er ganske begrænset i Region Sjælland og Region Syddanmark (1 pct.). Faldet er mest markant i Region Hovedstaden og Region Midtjylland, hvor brugerandelen er faldet med henholdsvis 17 og 13 pct. I Region Nordjylland er faldet på 10 pct. Igen er det vigtigt her at være opmærksom på, at de familierettede forebyggende foranstaltninger ikke indgår i opgørelsen.

Figur 4.1 viser udviklingen i antal foranstaltningsmodtagere i alt pr. 10.000 0-17-årige indbyggere fra 2010 til 2013. For Region Sjælland viser figuren, at brugerandelen steg en smule fra 2010 til 2011, hvorefter den er faldet frem til 2013. Samme tendens ses for Region Nordjylland. Udviklingen i Region Midtjylland minder også om den tendens, der ses for Region Sjælland, men med den forskel, at Region Midtjylland har et lille fald i brugerandelen fra 2010 til 2011. I Region Syddanmark sker der kun ganske små ændringer i brugerandelen igennem perioden, mens der i Region Hovedstaden sker et relativt stort og nogenlunde jævnt fald fra år til år gennem den undersøgte periode. Region Hovedstaden har i hele perioden det laveste antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige, mens Region Nordjylland har det højeste.

Figur 4.1 Udviklingen i antallet af foranstaltningsmodtagere i alt pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, fordelt på region, 2010-2013 (vægtede gennemsnit)

4.3 Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor høje er brugerandelene pr. 0-17-årig i de enkelte kommuner i Region Sjælland?
- Hvor store forskelle er der på fordelingen af brugere på forskellige foranstaltningstyper?
- Har billedet ændret sig fra 2010 til 2013? Er brugerandelene steget eller faldet, og er der forskel på foranstaltningstyper?

4.3.1 Brugerandele 2013

Tabel 4.3 viser, hvor mange 0-17-årige i kommunerne i Region Sjælland der modtog forskellige foranstaltningstyper i 2013, opgjort pr. 10.000 0-17-årige indbyggere.¹¹ Af den sidste kolonne i tabellen ses det, at antallet af foranstaltningsmodtagere i alt pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i en gennemsnitlig RS17-kommune er 242¹². Dette gennemsnit dækker over forskelle på tværs af kommunerne. I kommunen med den højeste brugerandel (Lolland Kommune) er der 518 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i 2013, mens det tilsvarende tal for kommunen med den laveste brugerandel er ca. 4,5 gange lavere, på 114 (i Lejre Kommune).

¹¹ En oversigt over det samlede antal modtagere af forskellige foranstaltningstyper i 2013 kan ses i Bilagstabel 1.5.

¹² Dette tal er anderledes end de 228 brugere pr. 10.000 0-22-årige i Tabel 4.1. Det skyldes, at tallene i Tabel 4.3 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 4.1 er vægtede.

Tabel 4.3 Antal 0-17-årige foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne i Region Sjælland, 2013 (vægtet gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningsmodtagere i alt
Faxe	12	69	82	151	230
Greve	20	52	64	190	233
Guldborgsund	25	163	184	214	354
Holbæk	14	91	106	125	215
Kalundborg	22	123	140	159	278
Køge	11	45	56	107	158
Lejre	14	35	47	74	114
Lolland	23	291	318	238	518
Næstved	38	83	118	67	178
Odsherred	34	128	167	291	427
Ringsted	19	76	94	178	262
Roskilde	23	60	84	80	146
Slagelse	17	80	98	87	174
Solrød	21	45	62	103	155
Sorø	11	101	110	138	233
Stevns	21	67	88	137	225
Vordingborg	12	105	118	118	222
Region Sjælland – gennemsnit	20	95	114	145	242

Note: Samme barn kan modtage både anbringelse og forebyggende foranstaltning i løbet af det samme år, hvorfor de tre foranstaltnings typer summerer til mere end antallet af foranstaltningsmodtagere i alt.

Tabel 4.3 giver også et billede af brugerandelene i de forskellige foranstaltnings typer. På døgninstitutionsområdet varierer kommunernes brugerandele fra 11 (i Køge og Sorø Kommuner) til 38 anbragte pr. 10.000 0-17-årige (i Næstved Kommune). I den gennemsnitlige RS17-kommune ligger andelen af 0-17-årige anbragte på døgninstitution på 20 pr. 10.000 0-17-årige.

Ser vi på plejefamilier og opholdssteder ligger brugerandelen i den gennemsnitlige RS17-kommune på 95 brugere pr. 10.000 0-17-årige. Også på dette område er der forskelle mellem kommunerne. Antallet af børn og unge i plejefamilier eller opholdssteder varierer således fra 35 pr. 10.000 0-17-årige i Lejre Kommune til 291 pr. 10.000 0-17-årige i Lolland Kommune. Også Guldborgsund, Odsherred og Kalundborg Kommuner ligger en del over regionsgennemsnittet med henholdsvis 163, 128 og 123 brugere pr. 10.000 0-17-årige, mens bl.a. Køge og Solrød Kommuner har relativt lave brugerandele på 45 pr. 10.000 0-17-årige.

For de forebyggende foranstaltninger er der en variation på tværs af RS17-kommunernes brugerandele, som går fra 67 modtagere pr. 10.000 0-17-årige i Næstved Kommune til 291 modtagere pr. 10.000 0-17-årige i Odsherred Kommune. Andre kommuner med en relativt stor andel 0-17-årige i forebyggende foranstaltninger i 2013 er Lolland, Guldborgsund og Greve Kommuner med henholdsvis 238, 214 og 190 modtagere pr. 10.000 0-17-årige, mens andre kommuner med en relativt lille brugerandel er Lejre, Roskilde og Slagelse (henholdsvis 74, 80 og 87 modtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere). I den gennemsnitlige RS17-

kommune er der 145 modtagere af forebyggende foranstaltninger pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013.

Forskellene på de 17 kommuners samlede antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013 er illustreret på landkortet i Figur 4.2.

Figur 4.2 Antal 0-17-årige foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne i Region Sjælland, 2013

4.3.2 Udvikling i brugerandele 2010-2013

I dette afsnit kigger vi på, hvordan brugerandelene på det specialiserede børneområde har udviklet sig i de enkelte kommuner i Region Sjælland. Tabel 4.4 viser den procentvise udvikling i kommunernes brugerandele i perioden fra 2010 til 2013 opdelt på forskellige foranstaltningstyper.

Det fremgår af den sidste kolonne i Tabel 4.4, at den samlede andel 0-17-årige, der modtager sociale foranstaltninger i den gennemsnitlige RS17-kommune, er faldet med 3 pct. fra 2010 til 2013.¹³ Dette tal dækker over et gennemsnitligt fald i andelen af anbragte på døgninstitution på 20 pct., et fald i andelen af anbragte i plejefamilier og på opholdssteder på ca. 6 pct. og en lille stigning på 1 pct. i andelen af børn, som modtager forebyggende foranstaltninger.

Tabel 4.4 Procentvis udvikling i andel 0-17-årige foranstaltningsmodtagere i de 17 kommuner i Region Sjælland, 2010-2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningsmodtagere i alt
Faxe	-60 %	-28 %	-33 %	-24 %	-22 %
Greve	11 %	-7 %	-9 %	-2 %	-6 %
Guldborgsund	-9 %	-8 %	-6 %	16 %	3 %
Holbæk	-37 %	-2 %	-9 %	-4 %	-8 %
Kalundborg	-12 %	11 %	4 %	7 %	2 %
Køge	-14 %	-35 %	-31 %	-8 %	-16 %
Lejre	18 %	5 %	5 %	-1 %	-1 %
Lolland	-58 %	6 %	-1 %	-4 %	0 %
Næstved	9 %	-2 %	2 %	-8 %	1 %
Odsherred	49 %	2 %	8 %	23 %	22 %
Ringsted	-9 %	-5 %	-8 %	26 %	17 %
Roskilde	-24 %	-10 %	-7 %	-7 %	-12 %
Slagelse	-59 %	-22 %	-33 %	11 %	-17 %
Solrød	62 %	-18 %	-8 %	10 %	2 %
Sorø	-47 %	-2 %	-14 %	-1 %	-5 %
Stevns	-26 %	-14 %	-17 %	-7 %	-6 %
Vordingborg	53 %	-12 %	-9 %	-23 %	-19 %
Region Sjælland – gennemsnit	-20 %	-6 %	-9 %	1 %	-3 %

Note: Samme barn kan have modtaget både anbringelse og forebyggende foranstaltning.

De gennemsnitlige udviklinger dækker over markante forskelle mellem kommunerne. I 10 kommuner er den samlede andel 0-17-årige foranstaltningsmodtagere faldet i perioden, mens den er steget i 6 kommuner og uændret i én kommune. Det største fald i den samlede andel 0-17-årige foranstaltningsmodtagere har været 22 pct. (i Faxe Kommune), men også Køge, Slagelse og Vordingborg Kommuner har oplevet relativt store fald på 16-19 pct. De

¹³ Dette tal er anderledes end de -5 pct. i Tabel 4.2. Det skyldes, at tallene i Tabel 4.4 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 4.2 er vægtede.

største stigninger har været på 22 og 17 pct. (i henholdsvis Odsherred og Ringsted Kommuner).

Der har også været forskel i udviklingen i brugerandelene på de forskellige foranstaltningstyper fra 2010 til 2013. Som det var tilfældet i den regionale benchmarking af brugerandele i afsnit 4.2, findes den største variation på døgninstitutionsområdet. Den største stigning i andelen af døgninstitutionsanbragte børn og unge er 62 pct. i Solrød Kommune, men også Vordingborg og Odsherred Kommuner har haft relativt store stigninger på henholdsvis 53 og 49 pct. Omvendt har en række kommuner oplevet markante fald i andelen af døgninstitutionsanbragte børn på 58-60 pct. (Faxe, Slagelse og Lolland Kommuner).

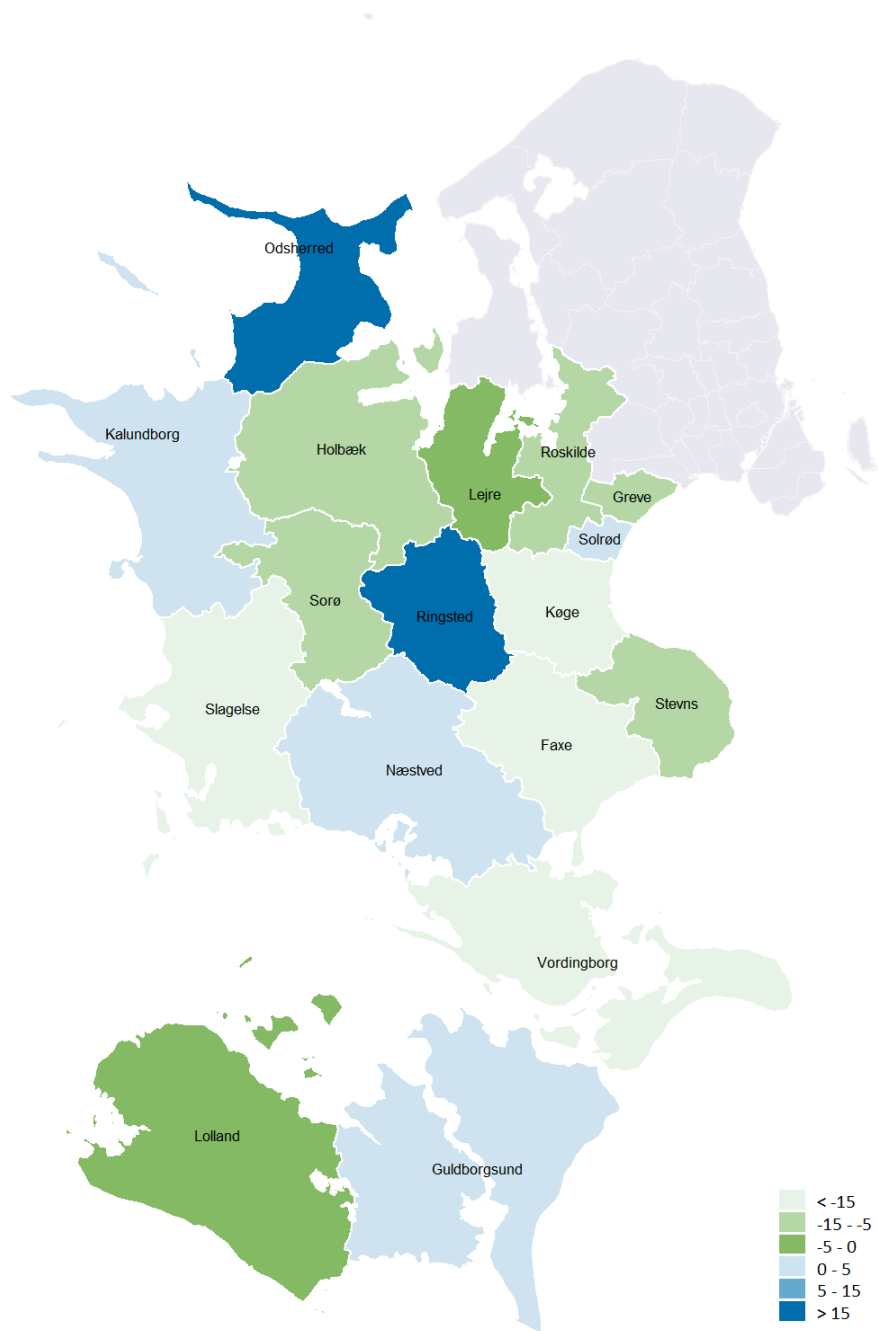
For anbringelser i familiepleje og på opholdssteder er variationen mellem kommunerne knap så stor som på døgninstitutionsområdet, men går dog fra et fald på 35 pct. (i Køge Kommune) til en stigning på 11 pct. (i Kalundborg Kommune). Andre kommuner med relativt store fald i andelen af børn anbragt i plejefamilier og på opholdssteder er Faxe, Slagelse og Solrød Kommuner med fald på henholdsvis 28 pct., 22 pct. og 18 pct.

Endelig viser Tabel 4.4 de kommunale forskelle i udviklingen i andelen af børn og unge, som modtager individrettede forebyggende foranstaltninger. De største fald er på 23-24 pct. (i Faxe og Vordingborg Kommuner), mens de største stigninger er på 26 og 23 pct. (i henholdsvis Ringsted og Odsherred Kommuner). Igen skal man være opmærksom på, at familierettede forebyggende foranstaltninger ikke indgår i de beregnede brugerandele.

Forskellene i udviklingen i de 17 kommuners samlede andel 0-17-årige foranstaltningsmodtagere er illustreret på landkortet i Figur 4.3.

Figur 4.3 Udvikling i andel 0-17-årige med foranstaltninger i RS17-kommunerne, 2010-2013

Tabel 4.5 viser den samlede brugerandel i 2010 og 2013, indekseret i forhold til gennemsnittet for kommunerne i Region Sjælland i det pågældende år.

Tabel 4.5 Antal 0-17-årige foranstaltningsmodtagere i alt i kommunerne i Region Sjælland, opgjort pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2010 og 2013, samt indekseret i forhold til regionsgennemsnittet (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

		2010	2013
Region Sjælland – gennemsnit	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	250	242
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	100	100
Faxe	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	295	230
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	118	95
Greve	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	248	233
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	99	96
Guldborgsund	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	345	354
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	138	146
Holbæk	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	234	215
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	94	89
Kalundborg	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	272	278
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	109	115
Køge	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	188	158
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	75	65
Lejre	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	114	114
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	46	47
Lolland	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	516	518
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	206	214
Næstved	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	177	178
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	71	74
Odssherred	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	350	427
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	140	176
Ringsted	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	225	262
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	90	108
Roskilde	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	166	146
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	66	60
Slagelse	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	210	174
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	84	72
Solrød	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	152	155
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	61	64
Sorø	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	244	233
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	98	96
Stevns	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	239	225
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	96	93
Vordingborg	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	275	222
	Indekseret (Regionsgennemsnit = 100)	110	91

Tallene i Tabel 4.5 giver et billede af, hvordan den enkelte kommunes samlede brugerandel har udviklet sig fra 2010 til 2013, set i forhold til gennemsnittet for kommunerne i Region Sjælland. I 9 kommuner er brugerandelen faldet mere end i en gennemsnitlig RS17-kommune. I de resterende 8 kommuner er brugerandelen omvendt steget mere.

De to kommuner, hvis andel foranstaltningsmodtagere er faldet mest i forhold til gennemsnittet, er Faxe og Vordingborg Kommuner, der ligger henholdsvis 23 og 19 indekspoint lavere i 2013 end i 2010. Faxe Kommune er gået fra indeks 118 i 2010 til indeks 95 i 2013. Det vil sige, at hvor Faxe kommune i 2010 havde 18 pct. flere foranstaltningsmodtagere end gennemsnittet i Region Sjælland, set i forhold til kommunens indbyggertal, har den 5 pct. færre i 2013. Vordingborg Kommune er gået fra indeks 110 i 2010 til indeks 91 i 2013. Det vil sige, at hvor kommunen i 2010 havde 10 pct. flere foranstaltningsmodtagere end gennemsnittet i Region Sjælland, set i forhold til sit indbyggertal, har den 9 pct. færre i 2013. Udviklingen for Faxe og Vordingborg kommuner ligner således hinanden.

De to kommuner, hvis brugerandel er steget mest i forhold til gennemsnittet for Region Sjælland, er Odsherred og Ringsted Kommuner, der ligger henholdsvis 36 og 18 indekspoint højere i 2013 end i 2010. Der er dog forskel på de to kommuners udvikling. Odsherred Kommune er således gået fra indeks 140 i 2010 til indeks 176 i 2013. Det vil sige, at hvor kommunen i 2010 havde 40 pct. flere foranstaltningsmodtagere end gennemsnittet i Region Sjælland, set i forhold til sit indbyggertal, havde den 76 pct. flere i 2013. Ringsted Kommune er gået fra indeks 90 i 2010 til indeks 108 i 2013. Det vil sige, at hvor kommunen i 2010 havde 10 pct. færre foranstaltningsmodtagere, set i forhold til sit indbyggertal, havde den 8 pct. flere i 2013.

5 Enhedsudgifter – udgifter pr. bruger

5.1 Fremgangsmåde

Undersøgelsen opgør enhedsudgifter som kommunernes udgifter pr. 0-17-årig modtager af forskellige foranstaltningstyper i perioden 2010 til 2013. Følgende enhedsudgifter opgøres:

- Udgifter pr. anbragt 0-17-årig på døgninstitution inkl. sikrede institutioner
- Udgifter pr. anbragt 0-17-årig i plejefamilie eller på opholdssted inkl. kommunal plejefamilie, slægts-/netværkspleje, kost-/efterskole og eget værelse
- Udgifter pr. 0-17-årig modtager af forebyggende foranstaltninger.

Derudover opgøres enhedsudgifter for henholdsvis anbringelser i alt (døgninstitutioner + plejefamilier/opholdssteder) og for sociale foranstaltninger i alt (anbringelser + forebyggende foranstaltninger).

Analyserne af enhedsudgifter foretages ved at kombinere datagrundlaget fra analyserne i de to foregående kapitler, hvor vi så på henholdsvis kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov og andelen af brugere på forskellige foranstaltningstyper i kommunerne. Selvom enhedsudgifterne kun kan beregnes til og med 2013, anvender vi faste 2014-priser for at skabe sammenhæng til de samlede udgifter, som blev analyseret i kapitel 3. Ligeledes beregnes enhedsudgifterne ekskl. refusion, ligesom det var tilfældet for udgifterne i kapitel 3. Også i beregningen af enhedsudgifterne er det en forudsætning for analysernes validitet, at Danmarks Statistiks registrering af de enkelte kommuners foranstaltningsmodtagere er korrekt.

Man skal være opmærksom på, at samme barn potentielt kan modtage flere forebyggende foranstaltninger på samme tid. Den beregnede enhedsudgift for forebyggende foranstaltninger er opgjort pr. modtager og ikke pr. foranstaltning. Ligeledes skal der gøres opmærksom på, at der i de beregnede enhedsudgifter ikke tages hensyn til, at de børn og unge, som modtager sociale foranstaltninger, ikke nødvendigvis modtager disse foranstaltninger hele året. Et barn, som eksempelvis har været anbragt på døgninstitution i et halvt år, tælles således med på samme måde som et barn, der har været anbragt hele året. Hvis en kommune i høj grad anvender kortvarige foranstaltninger, vil det derfor være med til at drive kommunens enhedsudgifter ned.

Man skal også være opmærksom på, at udgiftssiden i beregningen af enhedsudgifterne indeholder udgifter til foranstaltninger til 0-22-årige, mens brugersiden kun indeholder de 0-17-årige foranstaltningsmodtagere. Efterværnsindsatser indgår således kun på udgiftssiden, da udgifter hertil ikke kan udskilles i de tilgængelige regnskabsoplysninger. Det samme gælder som tidligere nævnt familierettede forebyggende foranstaltninger. Betydningen heraf for resultaterne diskuteres kort i det følgende.

Bemærk i øvrigt, at kommunernes udgifter til objektiv finansiering af sikrede døgninstitutioner indgår i anbringelsesudgifterne.

Udeladelse af modtagere af efterværn

Fraværet af oplysninger om antallet af 18-22-årige foranstaltningsmodtagere betyder, at de opgjorte enhedsudgifter generelt vil være overvurderede. For at give en fornemmelse af, hvilket omfang denne overvurdering har, har vi i bilagstabel 2.1 opgjort omtrent, hvor meget

efterværnsindsatserne fylder af det samlede antal børn og unge med sociale foranstaltninger i de enkelte kommuner i Region Sjælland i 2013. Efterværnstallene til denne analyse stammer fra Danmarks Statistiks Statistikbank og Ankestyrelsen. Opgørelsen viser, at der er en del variation mellem RS17-kommunerne i, hvor stor en andel af det samlede antal foranstaltninger der gives til 18-22-årige. Det betyder, at enhedsudgifterne overvurderes mere i nogle kommuner end i andre.

Der er særligt tre grunde til, at vi har valgt ikke at kombinere de data om efterværnsmodtagere, som er tilgængelige via Statistikbanken og Ankestyrelsen med oplysningerne om de 0-17-årige foranstaltningsmodtagere fra Forskermaskinen. For det første vil det som tidligere nævnt være problematisk at inddrage modtagere af efterværn i den statistiske model, som anvendes til korrektion for forskelle i kommunernes sociale belastningsgrad i kapitel 6, fordi gruppen af efterværnsmodtagere er begrænset til unge, som allerede modtager foranstaltninger forud for deres 18-års-fødselsdag. For at sikre sammenhæng på tværs af rapportens forskellige analyser er det antallet af 0-17-årige brugere, som indgår i alle analyser i kapitel 3-5. For det andet vil der i visse tilfælde være forskel på, hvilken kommune der har henholdsvis handleforpligtelsen og betalingsforpligtelsen for unge i efterværn.¹⁴ I analysens datagrundlag kan vi alene følge de unges handlekommune, ikke deres betalingskommune. Hvis vi inddrager oplysningerne om efterværnsmodtagere i analysen, vil det betyde, at vi i et vist omfang vil undervurdere enhedsudgifterne for de kommuner, som har handleforpligtelsen for flere efterværnsmodtagere, end de har betalingsforpligtelse for. Omvendt overvurderes enhedsudgifterne for kommuner, som har betalingsforpligtelse for flere efterværnsmodtagere, end de har handleforpligtelse for. For det tredje er det ikke muligt at opgøre antallet af unge efterværnsmodtagere, som inden for samme år modtager både en anbringelse og en forebyggende foranstaltning, hvilket kan lede til, at nogle efterværnsmodtagere vil indgå med dobbelt vægt i beregningen af de samlede enhedsudgifter.

Som en robusthedsanalyse har vi undersøgt, hvad det betyder for de beregnede enhedsudgifter, hvis de tal for efterværn, som er tilgængelige via statistikbanken og Ankestyrelsen, inddrages i beregningen. Resultaterne fra denne robusthedsanalyse kan ses i bilag 2.

Udeladelse af modtagere af familierettede forebyggende foranstaltninger

Fraværet af nationalt tilgængelige oplysninger om, hvor mange eller hvilke børn og unge der modtager familierettede forebyggende foranstaltninger i 2012 og 2013, betyder, at enhedsudgifterne for de forebyggende foranstaltninger overvurderes. En ganske stor del af det samlede antal forebyggende foranstaltninger er således familierettede.¹⁵

5.2 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med øvrige regioner

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor høje enhedsudgifter har kommunerne i Region Sjælland i forhold til øvrige regioner? Hvordan er forskellene mellem foranstaltningstyper?

---

¹⁴ Hvis kommune A eksempelvis har anbragt en ung under 18 år i en plejefamilie, som bor i kommune B, så er det kommune A, der har både handle- og betalingsforpligtelsen, indtil den unge fylder 18 år. Hvis kommune A senere beslutter, at den unges anbringelse i plejefamilien skal fortsætte efter den unge fylder 18 år, så overgår handleforpligtelsen for den unge til kommune B, mens betalingsforpligtelsen fortsat ligger hos kommune A.

¹⁵ Denne vurdering er baseret på statistikbankens opgørelser over antallet af familierettede forebyggende foranstaltninger i 2010 og 2011.

- Har billedet ændret sig over tid? Er enhedspriserne i Region Sjælland steget eller faldet sammenlignet med andre regioner fra 2010 til 2013? På hvilke foranstaltningstyper er eventuelle ændringer sket?

5.2.1 Enhedsudgifter 2013

Tabel 5.1 viser enhedsudgifterne pr. 0-17-årig foranstaltningssmodtager i 2013 opdelt på forskellige foranstaltningstyper og region. Af tabellens sidste kolonne ses det, at enhedsudgiften for en gennemsnitlig foranstaltningssmodtager på landsplan i 2013 var ca. 530.000 kr. Enhedsudgifterne varierer en del mellem regionerne. De laveste enhedsudgifter for de samlede foranstaltninger er i alt ca. 433.000 kr. i Region Syddanmark, mens de højeste er ca. 672.000 kr. i Region Hovedstaden. Region Sjælland har de næsthøjeste enhedsudgifter på ca. 579.000 kr. pr. foranstaltningssmodtager. I Region Nordjylland og Region Midtjylland er enhedsudgifterne henholdsvis ca. 516.000 kr. og 469.000 kr.

Tabel 5.1 Enhedsudgifter pr. 0-17-årig foranstaltningssmodtager i kommunerne, fordelt på foranstaltningstype og region, 2013 (vægtede gennemsnit, 2014 priser)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningssmodtagere i alt
Region Sjælland	1.231.091	736.048	832.052	299.477	579.434
Region Hovedstaden	1.406.455	711.191	915.711	383.218	671.960
Region Syddanmark	1.036.610	553.609	657.320	208.389	433.512
Region Midtjylland	1.178.996	583.086	748.864	222.428	468.598
Region Nordjylland	1.253.242	643.424	756.840	246.506	516.256
Hele Landet	1.229.215	637.811	779.934	269.276	529.739

Note: Børn og unge, som i løbet af samme år modtager både anbringelse og forebyggende foranstaltning, indgår kun 1 gang i kolonnen "Foranstaltningssmodtagere i alt".

Hvis vi dernæst ser på de forskellige foranstaltningstyper, viser tabellen ikke overraskende, at de højeste enhedsudgifter er at finde på døgninstitutioner. Også her er der betragtelig variation mellem regionerne. De højeste enhedsudgifter er ca. 1.406.000 kr. i Region Hovedstaden, mens de laveste er 1.037.000 kr. i Region Syddanmark. I Region Hovedstaden brugte man således ca. 370.000 kr. mere pr. 0-17-årig, der var anbragt på døgninstitution i 2013, end man gjorde i Region Syddanmark. I Region Sjælland brugte man i 2013 ca. 1.231.000 kr. pr. døgninstitutionsanbragt 0-17-årig, hvilket er næsten det samme som i Region Nordjylland og hele landet. Enhedsudgifterne til døgninstitutioner i Region Midtjylland var ca. 1.179.000 kr. i 2013.

De landsgennemsnitlige enhedsudgifter til plejefamilier og opholdssteder i 2013 er ca. 638.000 kr. På dette område findes de højeste enhedsudgifter i Region Sjælland, som i gennemsnit bruger 736.000 kr. pr. anbragt i plejefamilier eller opholdssteder – altså næsten 100.000 kr. mere end landsgennemsnittet. De laveste enhedsudgifter ligger på ca. 554.000 kr. i Region Syddanmark, mens enhedsudgifterne for de øvrige regioner ligger på 583.000

kr. i Region Midtjylland, 643.000 kr. i Region Nordjylland og 711.000 kr. i Region Hovedstaden.

For de forebyggende foranstaltninger viser Tabel 5.1, at de landsgennemsnitlige enhedsudgifter i 2013 ligger på ca. 269.000 kr. pr. 0-17-årig modtager af forebyggende foranstaltninger. Enhedsudgifterne varierer markant mellem regionerne, fra 383.000 kr. i Region Hovedstaden til 208.000 kr. i Region Syddanmark. Region Sjælland har de næsthøjeste enhedsudgifter på 299.000 kr., mens enhedsudgifterne i de to sidste regioner ligger på henholdsvis 247.000 kr. i Region Nordjylland og 222.000 kr. i Region Midtjylland. Man skal som nævnt være opmærksom på, at variationerne i enhedsudgifterne til forebyggende foranstaltninger kan skyldes variationer i brugen af familierettede forebyggende foranstaltninger, som ikke indgår i beregningen.

5.2.2 Udvikling i enhedsudgifter 2010-2013

Tabel 5.2 viser udviklingen i enhedsudgifterne pr. 0-17-årig foranstaltningsmodtager fra 2010 til 2013 opdelt på forskellige foranstaltningsstyper og region. Af tabellens sidste kolonne ses det, at enhedsudgifterne pr. foranstaltningsmodtager i alt på landsplan er steget med 3 pct. i løbet af perioden. Dette gennemsnit dækker over en del variation mellem regionerne. Den største stigning i enhedsudgifterne er på 9 pct. i Region Hovedstaden, mens enhedsudgifterne i Region Syddanmark har ligget stabilt fra 2010 til 2013. Region Sjælland har oplevet en stigning på 4 pct., mens stigningerne i både Region Midtjylland og Region Nordjylland har været på 2 pct.

Tabel 5.2 Procentvis udvikling i enhedsudgifter pr. 0-17-årig foranstaltningsmodtager i kommunerne, fordelt på region, 2010-2013 (vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningsmodtagere i alt
Region Sjælland	5 %	11 %	7 %	7 %	4 %
Region Hovedstaden	27 %	3 %	8 %	17 %	9 %
Region Syddanmark	-11 %	4 %	-2 %	10 %	0 %
Region Midtjylland	-3 %	-3 %	-6 %	8 %	2 %
Region Nordjylland	0 %	-9 %	-6 %	15 %	2 %
Hele Landet	5 %	1 %	0 %	11 %	3 %

Ser vi specifikt på døgninstitutionsområdet, viser tabellen, at der er sket en landsgennemsnitlig stigning i enhedsudgifterne på 5 pct. fra 2010 til 2013. Det er imidlertid kun i to af de fem regioner, nemlig Region Hovedstaden og Region Sjælland, at enhedsudgifterne til døgninstitutioner er steget. I Region Hovedstaden er der tale om en stigning på hele 27 pct., mens stigningen i Region Sjælland har været 5 pct. To af regionerne har derimod haft et fald i enhedsudgifterne på døgninstitutionsområdet. Det gælder især Region Syddanmark, hvor enhedsudgifterne er faldet med 11 pct. I Region Midtjylland er enhedsudgifterne faldet med 3 pct., mens enhedsudgifterne til døgninstitutioner har ligget stabilt i Region Nordjylland fra 2010 til 2013.

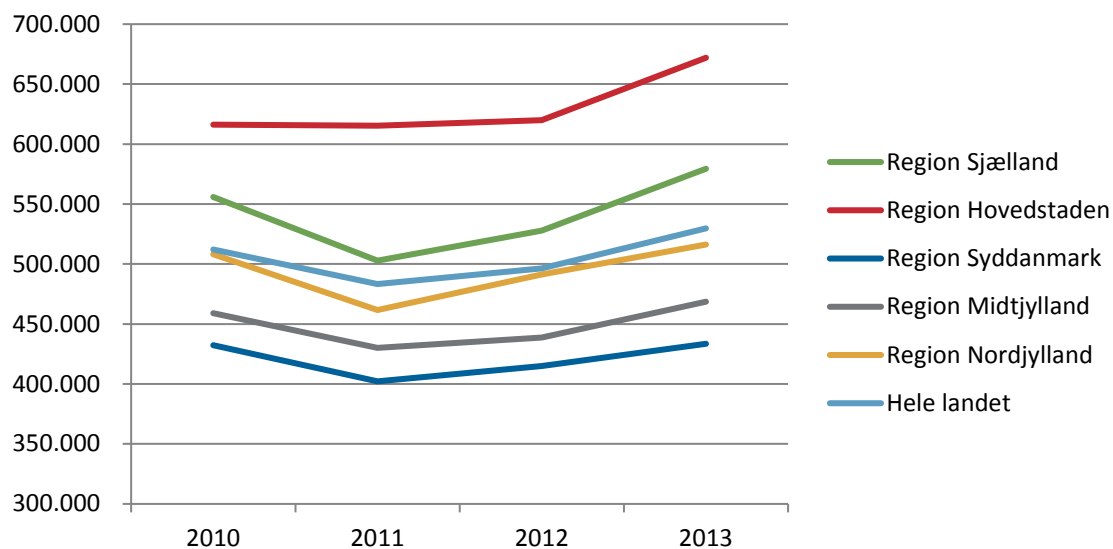
Også enhedsudgifterne til plejefamilier og opholdssteder udvikler sig ret forskelligt på tværs af regionerne fra 2010 til 2013. Her ses den største stigning i Region Sjælland (11 pct.), mens det mest markante fald sker i Region Nordjylland (9 pct.). I Region Midtjylland falder enhedsudgifterne til plejefamilier og opholdssteder med 3 pct., og i Region Hovedstaden og Region Syddanmark stiger de med 3-4 pct. På landsplan ligger enhedsudgifterne til plejefamilier og opholdssteder relativt stabilt fra 2010 til 2013.

For de forebyggende foranstaltninger stiger enhedsudgifterne i alle regioner fra 2010 til 2013. Den gennemsnitlige stigning for hele landet er 11 pct. Den største stigning er 17 pct. i Region Hovedstaden, mens de mindste stigninger er på 7-8 pct. i henholdsvis Region Sjælland og Region Midtjylland. I Region Nordjylland og Region Syddanmark er stigningerne i enhedsudgifterne til forebyggende foranstaltninger henholdsvis 15 pct. og 10 pct. De stigende enhedsudgifter til forebyggende foranstaltninger fra 2010 til 2013 kan være en indikation på, at disse foranstaltninger er blevet mere omfangsrige gennem perioden. Udviklingen kan dog også være tegn på, at brugen af familierettede forebyggende foranstaltninger (som ikke indgår i analysens datagrundlag) er steget igennem perioden.

Figur 5.1 viser, hvordan enhedsudgifterne til foranstaltningsmodtagere i alt har udviklet sig i de fem regioner og på landsplan i perioden 2010 til 2013. For alle regioner med undtagelse af Region Hovedstaden ses der en tendens til, at enhedsudgifterne falder fra 2010 til 2011, hvorefter de stiger, så de i 2013 ligger over 2010-niveau. Denne tendens er særligt stærk for Region Sjælland. Også i Region Hovedstaden er enhedsudgifterne stigende fra 2010 til 2013, men her sker der en lille stigning i 2010-2012.

Figur 5.1 Udviklingen i enhedsudgifter pr. 0-17-årig foranstaltningmodtager i kommunerne, fordelt på region, 2010-2013 (vægtede gennemsnit, 2014-priser)

5.3 Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

5.3.1 Enhedsudgifter 2013

Tabel 5.3 viser enhedsudgifterne pr. 0-17-årig foranstaltningmodtager i 2013 opdelt på forskellige foranstaltningstyper og de 17 kommuner i Region Sjælland. Af tabellens sidste kolonne ses det, at enhedsudgifterne for en foranstaltningmodtager i en gennemsnitlig RS17-kommune i 2013 var 596.200 kr.¹⁶ Enhedsudgifterne varierer en del mellem kommunerne. De laveste samlede enhedsudgifter er ca. 408.000 kr. (i Greve Kommune), mens de højeste er ca. 912.000 kr. (i Lejre Kommune). Andre kommuner, der ligger relativt højt, er Roskilde, Næstved og Slagelse Kommuner med enhedsudgifter på ca. 690.000-750.000 kr. Øvrige kommuner, som ligger relativt lavt, er Odsherred, Lolland og Ringsted Kommuner med enhedsudgifter på 440.000-462.000 kr. pr. foranstaltningmodtager i alt.

¹⁶ Dette tal er anderledes end de 579.434 kr. pr. foranstaltningmodtager i Tabel 5.1. Det skyldes, at tallene i Tabel 5.3 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 5.1 er vægtede.

Table 5.3 Enhedsudgifter pr. 0-17-årig foranstaltningssmodtager i RS17-kommunerne i 2013 (2014-priser, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningssmodtagere i alt
Faxe	2.667.295	655.320	941.425	236.564	493.660
Greve	1.008.964	812.618	965.020	174.011	408.112
Guldborgsund	1.062.712	647.420	712.224	237.811	514.628
Holbæk	980.242	876.223	884.399	362.382	644.154
Kalundborg	866.640	730.689	778.148	242.033	530.303
Køge	1.879.935	1.213.675	1.339.724	310.259	680.126
Lejre	1.430.068	1.211.870	1.317.725	556.643	912.416
Lolland	840.853	552.451	565.974	225.018	450.990
Næstved	1.098.795	658.963	816.183	456.654	709.038
Odsherred	614.391	852.399	777.087	201.585	440.275
Ringsted	1.044.384	838.859	879.385	213.215	461.965
Roskilde	1.233.322	548.249	734.764	594.782	753.419
Slagelse	2.205.935	683.497	953.930	318.458	693.687
Solrød	966.736	697.004	833.287	406.137	602.380
Sorø	884.633	805.303	824.466	352.756	599.549
Stevns	1.433.104	967.577	1.077.833	246.276	572.041
Vordingborg	1.775.959	867.106	947.708	310.942	668.658
Region Sjælland	1.293.763	801.131	902.899	320.325	596.200

Note: Børn og unge, som i løbet af samme år modtager både anbringelse og forebyggende foranstaltning, indgår kun 1 gang i kolonnen "Foranstaltningssmodtagere i alt".

Hvis vi dernæst ser på de forskellige foranstaltningstyper, viser tabellen ikke overraskende, at de højeste enhedsudgifter er at finde på døgninstitutionsområdet. Der er imidlertid variation mellem kommunerne. De højeste enhedsudgifter i 2013 er 2.667.295 kr. pr. døgninstitutionsanbragt 0-17-årig i Faxe Kommune. Det er mere end 4 gange så højt som i Odsherred Kommune, der har de laveste enhedsudgifter på døgninstitutionsområdet i 2013, med 614.391 kr. Lolland, Kalundborg, Sorø, Solrød og Holbæk Kommuner har alle enhedsudgifter, som ligger under 1 mio. kr. Ud over Faxe Kommune har også Slagelse og Køge Kommuner relativt høje enhedsudgifter til døgninstitutionsanbringelser i 2013 (henholdsvis 2.206.000 kr. og 1.880.000 kr.). Enhedsudgifterne i den gennemsnitlige RS17-kommune er ca. 1.294.000 kr.

Variationerne i kommunernes enhedsudgifter til døgninstitutioner pr. 0-17-årig kan i et vist omfang være et udslag af, at der i mange kommuner er relativt få brugere af døgninstitutioner¹⁷, mens enhedsudgifterne til døgninstitutionspladser på samme tid er relativt høje, sammenlignet med andre foranstaltninger. Kommunernes enhedsudgifter til døgninstitutioner kan derfor være mere følsomme over for små udsving i antallet af brugere, end det er tilfældet for enhedsudgifterne til de øvrige foranstaltningstyper.

Enhedsudgifterne til plejefamilier og opholdssteder for den gennemsnitlige RS17-kommune er i 2013 ca. 801.000 kr. På dette område findes de højeste enhedsudgifter i Køge og Lejre

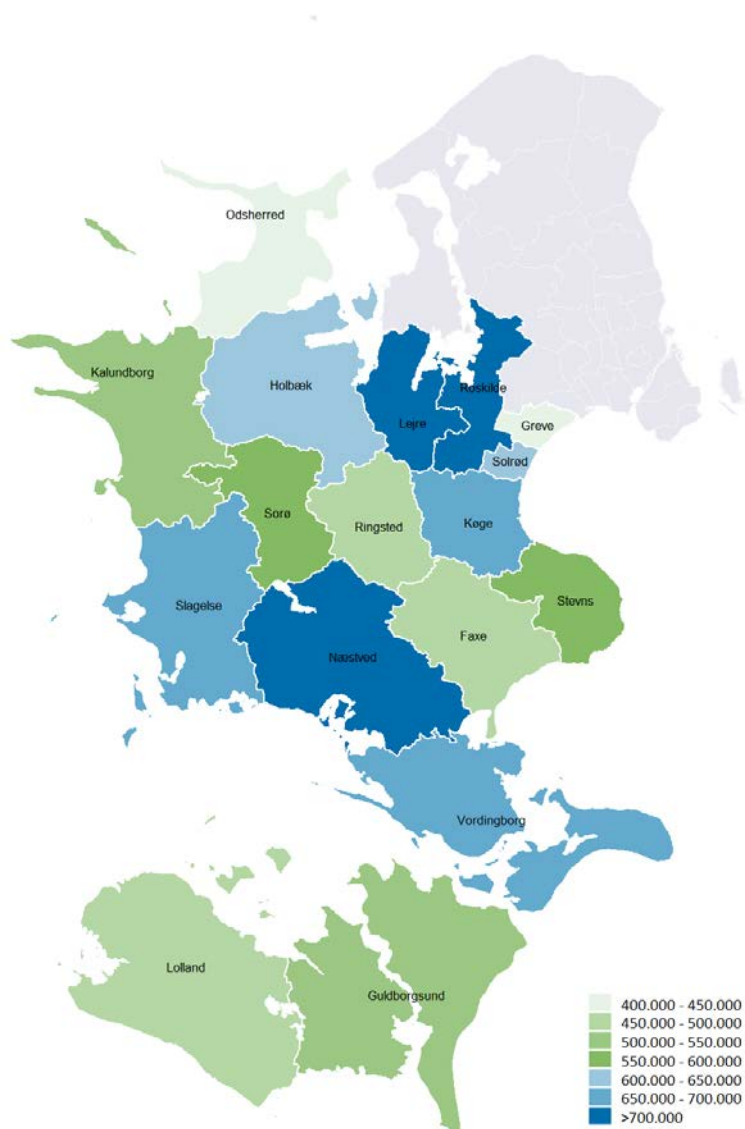
¹⁷ I Faxe Kommune er der eksempelvis blot ni 0-17-årige, der er anbragt på døgninstitution i 2013.

Kommuner, som begge bruger ca. 1.215.000 kr. pr. 0-17-årig i plejefamilier eller opholdssteder – altså omkring 400.000 kr. mere end regionsgennemsnittet. Roskilde og Lolland Kommuner har de laveste enhedsudgifter på ca. 550.000 kr.

For de forebyggende foranstaltninger viser Tabel 5.3, at enhedsudgifterne i den gennemsnitlige RS17-kommune i 2013 ligger på ca. 320.000 kr. Enhedsudgifterne varierer fra 174.000 kr. i Greve Kommune til 595.000 kr. i Roskilde Kommune. Derudover ligger Odsherred, Ringsted og Lolland Kommuner relativt lavt med enhedsudgifter på 200.000-225.000 kr. Andre kommuner, som ligger relativt højt, er Lejre (556.643 kr.), Næstved (456.654 kr.) og Solrød Kommuner (406.137 kr.).

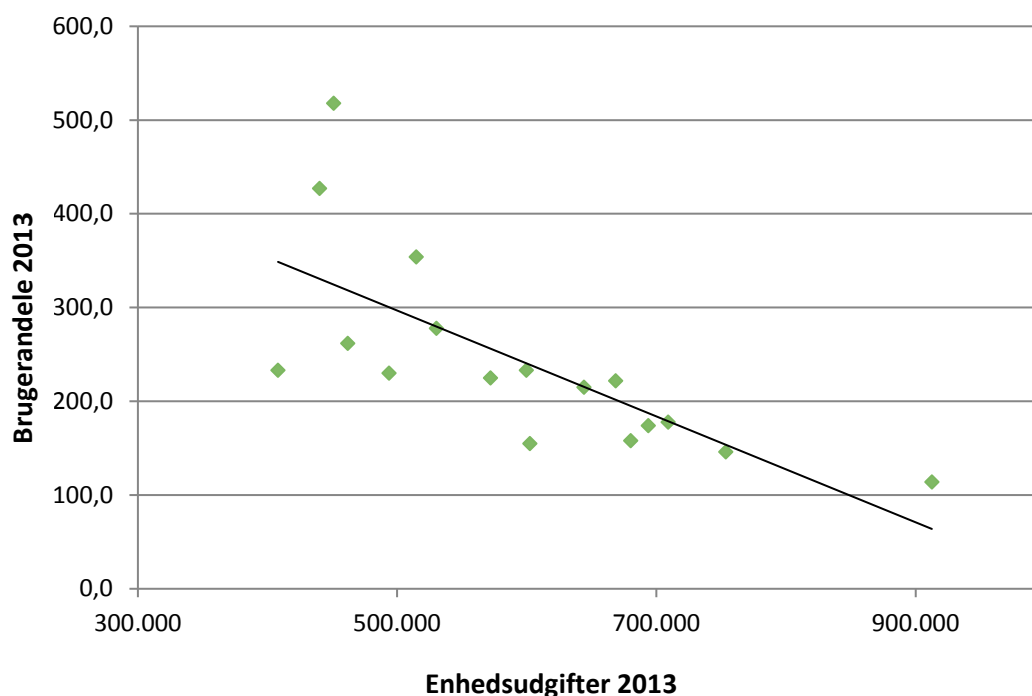
Forskellene mellem de 17 kommuners samlede enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager i 2013 er illustreret på landkortet i Figur 5.2.

Figur 5.2 Enhedsudgifter i kr. pr. 0-17-årig foranstaltningsmodtager i RS17-kommunerne i 2013

Generelt er der en tendens til, at jo højere brugerandel en kommune har, des mindre koster den enkelte modtager. Og omvendt, at jo lavere brugerandel der er i en kommune, desto dyrere er den enkelte modtager.¹⁸ Sammenhængen er illustreret i figur 5.3. Det giver umiddelbart god mening, at den gennemsnitlige foranstaltningmodtager har et mere omfattende behov, og dermed en større udgiftstyngde, jo færre modtagere der er, ligesom eventuelle stordriftsfordele alt andet lige vil være vanskeligere at realisere, jo lavere brugerandelen er.

Figur 5.3 Sammenhæng mellem RS17-kommunernes brugerandele og enhedsudgifter i 2013, foranstaltningmodtagere i alt

Note: Pearsons korrelationskoefficient er -0,72 mellem de to variable.

5.3.2 Udvikling i enhedsudgifter 2010-2013

Tabel 5.4 viser udviklingen i enhedsudgifterne pr. 0-17-årig foranstaltningmodtager fra 2010 til 2013 opdelt på forskellige foranstaltningstyper og de 17 kommuner i Region Sjælland. Af tabellens sidste kolonne ses det, at de samlede enhedsudgifter pr. foranstaltningmodtager i den gennemsnitlige RS17-kommune er steget med 7 pct. i løbet af perioden.¹⁹ Dette gennemsnit dækker over en vis variation mellem kommunerne. De største stigninger i enhedsudgifterne er 32-33 pct. i Lejre, Stevn og Faxe Kommuner, mens de største fald er 17 pct. i Slagelse og Ringsted Kommuner.

¹⁸ Den parvise korrelation er -0,72.

¹⁹ Dette tal er anderledes end de 4 pct. i Tabel 5.2. Det skyldes, at tallene i Tabel 5.4 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 5.2 er vægtede.

Table 5.4 Udvikling i enhedsudgifter pr. 0-17-årig foranstaltningmodtager i RS17-kommunerne, 2010-2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningmodtagere i alt
Faxe	178 %	31 %	51 %	45 %	33 %
Greve	35 %	23 %	35 %	13 %	27 %
Guldborgsund	-12 %	52 %	30 %	7 %	19 %
Holbæk	-28 %	13 %	0 %	23 %	7 %
Kalundborg	-22 %	-12 %	-13 %	-15 %	-11 %
Køge	2 %	76 %	55 %	2 %	22 %
Lejre	9 %	43 %	35 %	20 %	32 %
Lolland	-2 %	6 %	-5 %	28 %	0 %
Næstved	3 %	4 %	4 %	6 %	3 %
Odsherred	-38 %	3 %	-5 %	3 %	-11 %
Ringsted	-12 %	19 %	12 %	-33 %	-17 %
Roskilde	32 %	-7 %	-2 %	15 %	11 %
Slagelse	27 %	-3 %	-5 %	-15 %	-17 %
Solrød	12 %	-16 %	-1 %	-12 %	-8 %
Sorø	76 %	6 %	19 %	18 %	12 %
Stevns	246 %	39 %	74 %	-1 %	33 %
Vordingborg	-40 %	-6 %	-7 %	32 %	10 %
Region Sjælland	10 %	14 %	14 %	6 %	7 %

De mest markante udviklinger i enhedsudgifterne er sket på døgninstitutionsområdet. Stevns og Faxe Kommuner har oplevet stigninger på henholdsvis 246 pct. og 178 pct. Modsat er Vordingborg og Odsherred Kommunes enhedsudgifter på døgninstitutionsområdet faldet med henholdsvis 40 og 38 pct. For de øvrige kommuner er udviklingen mere moderat, men flere kommuner har haft enten stigninger eller fald i enhedsudgifterne på mere end 20 pct. fra 2010 til 2013. For den gennemsnitlige RS17-kommune er der sket en stigning på 10 pct. i perioden.

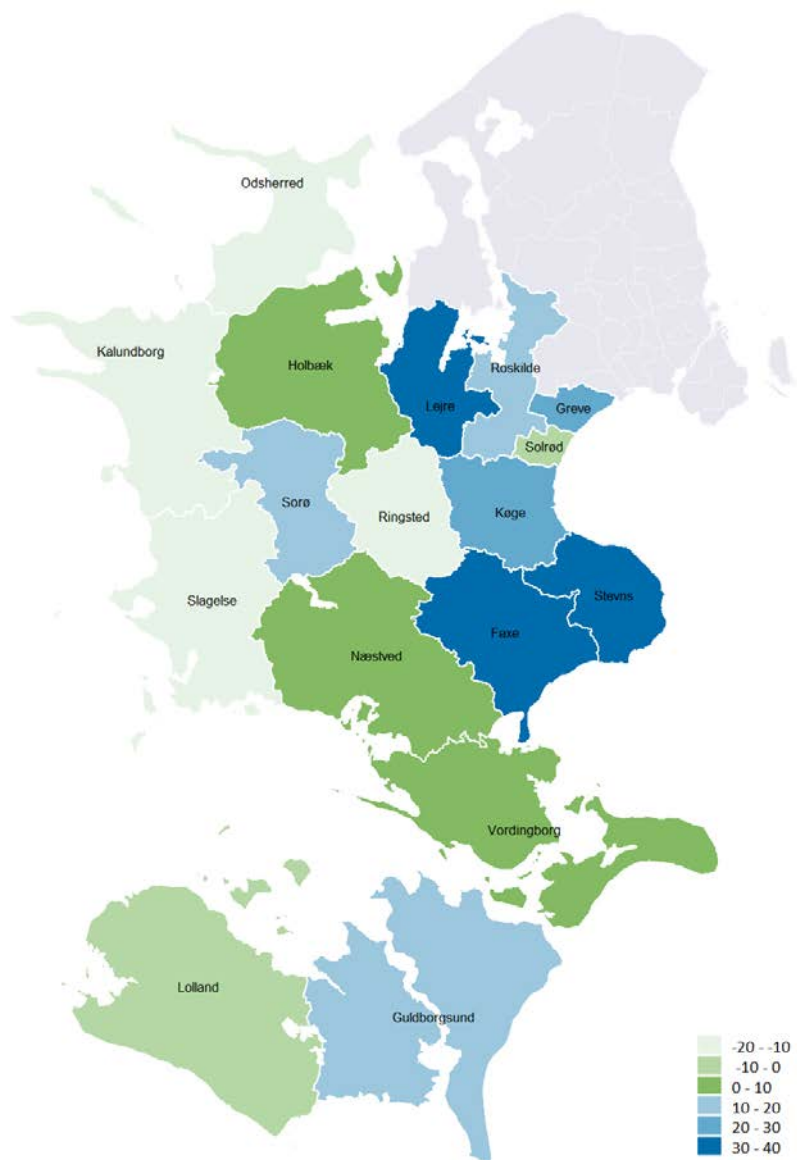
I 12 af de 17 kommuner i Region Sjælland er enhedsudgifterne til plejefamilier og opholdssteder steget fra 2010 til 2013. Her ses den største stigning i Køge Kommune (76 pct.), men også Guldborgsund, Lejre og Stevns Kommuner har oplevet relativt store stigninger i løbet af perioden (henholdsvis 52, 43 og 39 pct.). Det største fald i enhedsudgifterne er på 16 pct. i Solrød Kommune. I den gennemsnitlige RS17-kommune sker der en stigning på 14 pct. i enhedsudgiften til anbragte i plejefamilier og opholdssteder. Mulige forklaringer på denne udvikling kan være, at anbringelsesstederne er blevet dyrere, at de anbragte børn gennemsnitligt er karakteriseret ved tungere sociale problemstillinger i 2013 end tidligere, eller at der i perioden er kommet flere anbringelser på socialpædagogiske opholdssteder frem for i plejefamilier.

Også for de forebyggende foranstaltninger stiger enhedsudgifterne i 12 af de 17 kommuner i Region Sjælland fra 2010 til 2013. Den gennemsnitlige stigning er 6 pct. Den største stigning er 45 pct. i Faxe Kommune, mens det største fald er 33 pct. i Ringsted Kommune. Ligeledes

falder enhedsudgifterne til forebyggende foranstaltninger relativt meget i Kalundborg og Slagelse Kommuner (15 pct.). Ud over Faxe Kommune har Vordingborg og Lolland Kommuner relativt store stigninger på 28-32 pct.

Forskellene i udviklingen i de 17 kommuners samlede enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager i perioden fra 2010 til 2013 er illustreret i Figur 5.4.

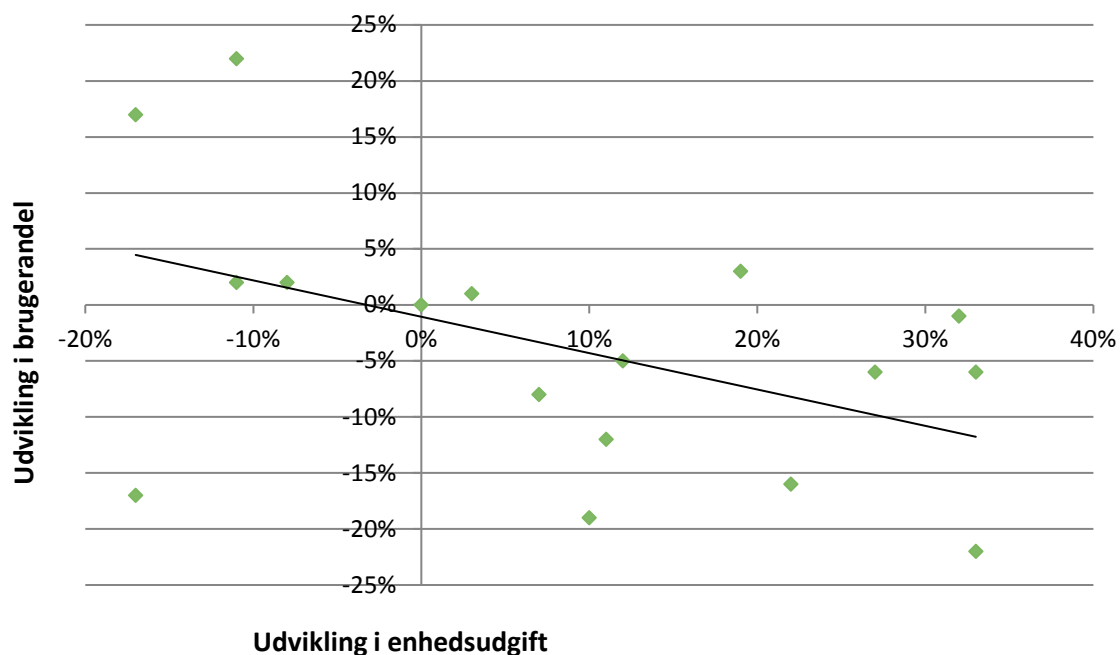
Figur 5.4 Procentvis udvikling i enhedsudgifter pr. 0-17-årig foranstaltningsmodtager i RS17-kommunerne, 2010-2013

Vi har undersøgt, om der er en sammenhæng mellem kommunernes udvikling i brugerandele og enhedsudgifter fra 2010 til 2013. Generelt er der en tendens til, at kommuner, hvor den samlede brugerandel er steget fra 2010 til 2013, også har haft faldende enhedsudgifter gennem perioden. Tilsvarende har kommuner, hvis samlede brugerandel er faldet fra 2010 til

2013, haft stigende enhedsudgifter.²⁰ Sammenhængen er illustreret i figur 5.5. En mulig forklaring på den fundne tendens kan være, at det gennemsnitlige behov – og dermed det gennemsnitlige støtteomfang og den gennemsnitlige udgiftstyngde – i brugergruppen stiger, når andelen af en kommunes børn, der modtager en foranstaltning, falder. En anden mulig forklaring kan være stigende priser på grund af forsinket kapacitetstilpasning til faldende efterspørgsel.

Figur 5.5 Sammenhæng mellem den procentvise udvikling i RS17-kommunernes brugerandele og enhedsudgifter 2010-2013, foranstaltningsmodtagere i alt

Note: Pearsons korrelationskoefficient er -0,47 mellem de to variable.

Tabel 5.5 viser de samlede enhedsudgifter i 2010 og 2013 indekseret i forhold til gennemsnittet for kommunerne i Region Sjælland i det pågældende år. Tallene i Tabel 5.5 giver et billede af, hvordan den enkelte kommunes samlede enhedsudgifter har udviklet sig fra 2010 til 2013, set i forhold til gennemsnittet af kommunerne i Region Sjælland. I 10 kommuner er enhedsudgifterne steget mere end i en gennemsnitlig RS17-kommune. I de resterende 7 kommuner er enhedsudgifterne omvendt faldet mere.

De to kommuner, hvis enhedsudgifter er steget mest i forhold til gennemsnittet, er Lejre og Stevns Kommuner, der ligger henholdsvis 30 og 19 indekspoint højere i 2013 end i 2010. De to kommuners udvikling er imidlertid meget forskellig. Lejre Kommune er gået fra indeks 123 i 2010 til indeks 153 i 2013. Det vil sige, at hvor kommunen i 2010 havde 23 pct. højere enhedsudgifter end gennemsnittet i Region Sjælland, har den 53 pct. højere i 2013. Stevns Kommune er gået fra indeks 77 i 2010 til indeks 96 i 2013. Det vil sige, at hvor kommunen i 2010 havde 23 pct. lavere enhedsudgifter end gennemsnittet i Region Sjælland, har den 4 pct. lavere i 2013. Enhedsudgifterne i Stevns Kommune ligger således under regionsgennemsnittet i både 2010 og 2013, hvor Lejre Kommune i begge år ligger over gennemsnittet for Region Sjælland.

²⁰ Sammenhængen mellem kommunernes udvikling i henholdsvis samlet brugerandel og samlet enhedspris fra 2010 til 2013 har en korrelationskoefficient på -0,47.

De to kommuner, hvis enhedsudgifter er faldet mest i forhold til gennemsnittet for Region Sjælland, er Slagelse og Ringsted Kommuner, der ligger henholdsvis 34 og 23 indkspoint lavere i 2013 end i 2010. Igen er der dog forskel på udgangspunktet for de to kommuners udvikling. Slagelse Kommune er således gået fra indeks 150 i 2010 til indeks 116 i 2013. Det vil sige, at hvor kommunen i 2010 havde 50 pct. højere enhedsudgifter end gennemsnittet i Region Sjælland, havde den 16 pct. højere i 2013. Ringsted Kommune er gået fra indeks 100 i 2010 til indeks 77 i 2013. Det vil sige, at hvor kommunen i 2010 havde enhedsudgifter på samme niveau som i en gennemsnitlig RS17-kommune, havde den 23 pct. lavere enhedsudgifter end regionsgennemsnittet i 2013.

Tabel 5.5 Enhedsudgifter pr. 0-17-årig foranstaltningsmodtager i RS17-kommunerne, 2010 og 2013, opgjort i 2014-priser samt indekseret i forhold til regionsgennemsnittet (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

		2010	2013
Region Sjælland	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	558.976	596.200
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	100	100
Faxe	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	371.270	493.660
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	66	83
Greve	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	322.533	408.112
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	58	68
Guldborgsund	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	430.679	514.628
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	77	86
Holbæk	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	600.500	644.154
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	107	108
Kalundborg	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	594.359	530.303
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	106	89
Køge	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	559.459	680.126
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	100	114
Lejre	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	689.485	912.416
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	123	153
Lolland	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	452.066	450.990
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	81	76
Næstved	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	685.948	709.038
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	123	119
Odsherred	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	492.326	440.275
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	88	74
Ringsted	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	557.840	461.965
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	100	77
Roskilde	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	676.098	753.419
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	121	126
Slagelse	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	838.797	693.687
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	150	116
Solrød	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	656.858	602.380
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	118	101
Sorø	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	533.104	599.549
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	95	101
Stevns	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	430.646	572.041
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	77	96
Vordingborg	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	610.632	668.658
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	109	112

6 Brugereandele korrigeret for forskelle i social baggrund

6.1 Fremgangsmåde

En potentiel svaghed ved de sammenlignende analyser af brugereandele i kapitel 4 er, at de ikke tager hensyn til, at der kan være forskel på, hvor socialt belastede børnene er i de forskellige kommuner og regioner. Hvis fx børnene i Lolland Kommune i gennemsnit har en væsentligt mere socialt belastet opvækst end børnene i Greve Kommune, er det ikke overraskende, hvis en større andel af børnene i Lolland Kommune modtager sociale foranstaltninger. For at tage højde for forskelle i børnenes sociale baggrund sammenholder vi i dette kapitel kommunernes *faktiske* brugereandele på det specialiserede børneområde (som belyst i kapitel 4) med de *statistisk forventede* brugereandele.²¹

De statistisk forventede brugereandele er beregnet ud fra en statistisk analyse af, hvilke sociale baggrundsforhold der påvirker børns sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning, dvs. enten anbringelse eller forebyggende foranstaltning. På baggrund af resultaterne fra den statistiske analyse og baggrundsoplysninger om hvert 0-17-årigt barn i Danmark har vi estimeret sandsynligheden for, at det enkelte barn bliver modtaget af en social foranstaltning. Derefter har vi aggregeret børnenes individuelle sandsynligheder til kommuneniveau for at estimere, hvor stor en andel af børnene i hver kommune som vi – ud fra børnenes sociale baggrund – skulle forvente modtog en foranstaltning, hvis kommunen havde en landsgennemsnitlig foranstaltningspraksis.

Den statistisk forventede brugereandel er en god indikator for, hvor socialt belastede den enkelte kommunes børn er. Ved at sammenholde den enkelte kommunes statistisk forventede brugereandel med dens faktiske brugereandel får vi viden om, hvorvidt kommunen iværksætter foranstaltninger til en relativt stor eller lille andel af deres børn sammenlignet med landsgennemsnittet, når der er taget højde for børnenes sociale baggrund.

Det skal understreges, at de statistisk forventede brugereandele ikke angiver, hvilket foranstaltningsniveau der skal til for at levere en passende socialfaglig indsats til kommunernes udsatte børn og unge. De statistisk forventede brugereandele udtrykker derimod alene, hvilket foranstaltningsniveau vi ud fra den statistiske model ville forvente, at kommunerne havde, hvis de iværksatte foranstaltninger i samme omfang som på landsplan, givet børnenes sociale baggrund. KORA har ikke i denne undersøgelse grundlag for at vurdere, hvilket foranstaltningsniveau der er socialfagligt passende.

Datagrundlaget for analysen består af omfattende registerdata fra Danmarks Statistik om alle danske børn og unge i alderen 0-17-år og deres forældre. En oversigt over de baggrundsforhold, der tages højde for i analysen, er vist i Tabel 6.1 nedenfor. Det skal bemærkes, at den statistiske model alene beregner børnenes sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning på baggrund af forholdene i Tabel 6.1. Der vil være individuelle forhold med

---

²¹ En dybdegående beskrivelse af den statistiske model, som ligger til grund for estimationen af de forventede brugereandele, kan læses i Jordan m.fl. (2015) "Udviklingen i Københavns Kommunes socioøkonomiske udgiftsbehov på området for udsatte børn og unge", hvor den her anvendte statistiske model omtales som den "reducerede model".

betydning for foranstaltningssandsynligheden ud over dem, som den statistiske model indfanger. Igen er det en forudsætning for analysens validitet, at Danmarks Statistiks registrering af de enkelte kommuners foranstaltningsmodtagere er korrekt.

Table 6.1 Oversigt over baggrundsforhold, som indgår i den statistiske model

Børneniveau	Forældreniveau
- Alder	- Alder ved barnets fødsel
- Køn	- Samboende forældre
- Fødselsvægt	- Forældrene er blevet skilt/enke/enkemand
- Ikke-vestlig oprindelse	- Indkomst
- Kriminalitet	- Uddannelse
	- Beskæftigelsesstatus
	- Jobprestige
	- Ukendt mor/far
	- Kriminalitet
	- Den ene eller begge forældre er døde

Vi har i analyserne både set på kommunernes samlede antal modtagere af sociale foranstaltninger og på anbringelser alene. Resultaterne fra anbringelsesanalyserne kommenteres kun kort i selve rapporten, mens de detaljerede resultater herfra kan findes i bilaget. Det vil ikke være meningsfuldt at estimere særskilte statistisk forventede brugerandele for alle de foranstaltningstyper, som indgår i rapportens kapitel 3, fordi det i høj grad vil være de samme baggrundsforhold, der har statistisk betydning for, om et barn fx bliver anbragt på en døgninstitution eller på et socialpædagogisk opholdssted.

De statistiske analyser af, hvilke baggrundsforhold der har betydning for børns sandsynlighed for at blive modtagere af en social foranstaltning henholdsvis en anbringelse, er foretaget for 2013. Det betyder, at børnenes baggrundsforhold er tillagt samme vægt som i 2013 i beregningen af de statistisk forventede brugerandele i både 2010 og 2013. Denne tilgang har den fordel, at den landsgennemsnitlige visitationspraksis på det specialiserede børneområde i 2013 udgør et nulpunkt, som forskelle mellem regioner, kommuner og udviklinger over tid er holdt op imod. Med andre ord betyder det, at hvis den statistisk forventede brugerandel på landsplan fx viser sig at være lavere i 2010 end i 2013, så skyldes det, at de danske 0-17-årige børns og unges sociale baggrund var mindre belastet i 2010 end i 2013, og ikke at den landsgennemsnitlige visitationspraksis har ændret sig i perioden.

6.2 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med øvrige regioner

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor høj er andelen af 0-17-årige foranstaltningsmodtagere i Region Sjælland i forhold til øvrige regioner, når der tages højde for forskelle i social baggrund blandt regionernes børn?
- Hvordan har brugerandelene udviklet sig fra 2010 til 2013, når der tages højde for forskelle i social baggrund blandt regionernes børn?

6.2.1 Forventede og faktiske brugerandele i 2013

Sociale foranstaltninger i alt

Tabel 6.2 viser kommunernes statistisk forventede antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013, opdelt på regioner og indekseret i forhold til landsgennemsnittet. En indekxsværdi på 100 udtrykker, at den forventede andel foranstaltningsmodtagere svarer netop til landsgennemsnittet, når der er taget højde for børnenes sociale baggrund.

Tabel 6.2 Kommunernes forventede antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere opdelt på region i 2013 (vægtede gennemsnit)

	Forventet antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	Indekseret (landsgennemsnit = 100)
Region Sjælland	254	117
Region Hovedstaden	171	79
Region Syddanmark	252	116
Region Midtjylland	214	99
Region Nordjylland	241	111
Hele landet	218	100

Blandt kommunerne i Region Sjælland er den statistisk forventede brugerandel 254 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i 2013, svarende til indeks 117. Ud fra de sociale baggrundsforhold for børnene i Region Sjælland ville vi således statistisk forvente, at 17 pct. flere børn end på landsplan fik en social foranstaltning i 2013, hvis kommunerne i regionen tildelte foranstaltninger i samme omfang som på landsplan. Børnene i Region Sjælland kommer altså fra mere belastede sociale kår, end det er tilfældet for det landsgennemsnitlige barn i 2013, målt på de baggrundsforhold, som indgår i den statistiske model.

Også blandt kommunerne i Region Syddanmark og Region Nordjylland er børnene gennemsnitligt set mere socialt belastede en landsgennemsnittet i 2013. De forventede brugerandele ligger således i indeks 116 henholdsvis 111, dvs. henholdsvis 16 og 11 pct. højere end landsgennemsnittet. Omvendt ligger den forventede brugerandel i Region Hovedstaden markant lavere end landsgennemsnittet, nemlig i indeks 79. Når man tager højde for børnenes sociale baggrund, ville vi altså forvente, at 21 pct. færre børn end på landsplan fik en social foranstaltning i Region Hovedstaden i 2013. Børnene i Region Hovedstaden kommer altså fra relativt stærkere baggrundsforhold end børnene i de øvrige regioner. Blandt kommunerne i Region Midtjylland ligger den forventede brugerandel næsten præcis på landsgennemsnittet.

Tabel 6.3 sammenholder kommunernes faktiske brugerandel med den statistisk forventede brugerandel i 2013. Tabellen viser de enkelte regioners faktiske og forventede brugerandele samt den indekserede forskel mellem faktiske og forventede brugerandele. En indekxsværdi på 100 indikerer, at den faktiske brugerandel svarer netop til den statistisk forventede brugerandel. Indekxsværdier under 100 indikerer, at den faktiske brugerandel er lavere end forventet, mens indekxsværdier over 100 indikerer, at den faktiske brugerandel er højere end forventet.

Det ses af tabellen, at den faktiske og den forventede andel foranstaltningsmodtagere for hele landet er ens i 2013, nemlig 218 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige. Det er en naturlig konsekvens af beregningsmetoden. Som beskrevet angiver den statistisk forventede brugerandel således, hvor stor regionernes brugerandel ville være, hvis de havde en

foranstaltningspraksis svarende til den landsgennemsnitlige i 2013. Det betyder, at den faktiske og den forventede brugerandel på landsplan pr. definition er ens i 2013.

Tabel 6.3 Kommunernes forventede og faktiske antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, opdelt på region i 2013 (vægtede gennemsnit)

	Forventet antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	Faktisk antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – indekseret
Region Sjælland	254	228	90
Region Hovedstaden	171	167	98
Region Syddanmark	252	262	104
Region Midtjylland	214	216	101
Region Nordjylland	241	264	109
Hele landet	218	218	100

Det ses af tabellen, at Region Sjællands foranstaltningspraksis ligger i indeks 90. Det betyder, at kommunerne i Region Sjælland har 10 pct. færre foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013, end man statistisk ville forvente ud fra børnenes sociale baggrund. Selvom det *faktiske* antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i Region Sjælland (228) ligger højere end landsgennemsnittet (218), så har Region Sjælland altså et lavere antal foranstaltningsmodtagere, end vi ville forvente ud fra børnenes sociale baggrund (254).

I både Region Syddanmark og Region Nordjylland er der en større andel af de 0-17-årige, der modtager sociale foranstaltninger, end vi skulle forvente ud fra børnenes sociale baggrund i 2013. I Region Syddanmark er den faktiske brugerandel 4 pct. højere end den forventede, mens den i Region Nordjylland er 9 pct. højere. For Region Hovedstaden og Region Midtjylland gælder det, at de faktiske brugerandele svarer stort set til de forventede brugerandele. De to regioners foranstaltningspraksis svarer således til den landsgennemsnitlige i 2013, når der tages højde for børnenes sociale baggrund.

Anbringelser, isoleret set

Analyserne af de faktiske og forventede brugerandele er gentaget med særskilt fokus på anbringelser. Formålet er at undersøge, om resultaterne for de enkelte regioner ændrer sig, når de forebyggende foranstaltninger udelades. Derudover er en fordel ved at fokusere alene på anbringelser, at de manglende data for familierettede forebyggende foranstaltninger, jf. afsnit 4.1, ikke forstyrrer resultaterne.

Resultaterne fra anbringelsesanalyserne af de forventede brugerandele kan ses i Bilagstabel 1.6, som er parallel til Tabel 6.2. Analyserne viser, at den forventede brugerandel indekseret i forhold til landsgennemsnittet er stort set den samme for de enkelte regioner i 2013, uanset om analysen ser på sociale foranstaltninger i alt eller alene på anbringelser.

Resultaterne fra anbringelsesanalyserne af forskellen mellem de faktiske og forventede brugerandele i 2013 kan ses i Bilagstabel 1.7, som er parallel til Tabel 6.3. I denne analyse er der nogle bemærkelsesværdige forskelle til analysen af sociale foranstaltninger i alt. Eksempelvis ligger kommunernes foranstaltningspraksis i Region Hovedstaden 8 indkspoint højere i anbringelsesanalysen (indeks 106) end i analysen af sociale foranstaltninger i alt (indeks 98). Det vil sige, at kommunerne i Region Hovedstaden har 2 pct. *færre* børn end forventet

i sociale foranstaltninger samlet set, men derimod 6 pct. *flere* børn end forventet i anbringelser uden for hjemmet. Omvendt ligger Region Midtjylland 8 indekspoint lavere i anbringelsesanalysen (indeks 93) end i analysen af sociale foranstaltninger i alt (indeks 101). Analysernes resultater viser således, at det indsnævrede fokus på anbringelser ændrer billedet af foranstaltningspraksis, særligt i Region Hovedstaden og Region Midtjylland. Specifikt for kommunerne i Region Sjælland er der dog ikke den store forskel i foranstaltningspraksis i 2013 mellem anbringelsesområdet (indeks 91) og det samlede socialområde (indeks 90).

6.2.2 Udviklingen i forventede og faktiske brugerandele i perioden 2010-2013

Sociale foranstaltninger i alt

Tabel 6.4 viser udviklingen i den statistisk forventede brugerandel i regionerne i perioden fra 2010 til 2013. Det ses, at den forventede brugerandel på landsplan er steget med 8 pct. i perioden. Med andre ord er børnene gennemsnitligt set mere socialt belastede i 2013, end de var i 2010, målt på de baggrundsforhold, som indgår i den statistiske model.

Den forventede brugerandel er steget i alle regioner fra 2010 til 2013. Det gælder især i Region Sjælland, hvor den forventede brugerandel er steget fra 226 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i 2010 til 254 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i 2013 – en stigning på 13 pct. I Region Hovedstaden er den forventede brugerandel steget med 2 pct., mens den i de øvrige tre regioner er steget med mellem 9 og 11 pct. Tendensen til, at børnegruppens sociale baggrund er blevet svagere fra 2010 til 2013, slår således stærkere igennem i Region Sjælland end i de øvrige regioner og på landsplan.

Tabel 6.4 Udviklingen i det forventede antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, opdelt på regioner, 2010-2013 (vægtede gennemsnit)

	2010	2013	Udvikling 2010-2013 i pct.
Region Sjælland	226	254	13 %
Region Hovedstaden	168	171	2 %
Region Syddanmark	227	252	11 %
Region Midtjylland	193	214	11 %
Region Nordjylland	220	241	9 %
Hele landet	201	218	8 %

For hele landet gælder det således, at den forventede brugerandel stiger fra 2010 til 2013. På samme tid ved vi fra en af rapportens tidligere analyser (jf. Tabel 4.2), at den faktiske brugerandel for hele landet har været faldende gennem samme periode.

Når vi beregner de statistisk forventede brugerandele tilbage i tid, sker det med udgangspunkt i den gennemsnitlige foranstaltningspraksis på landsplan i 2013. Med andre ord angiver de statistisk forventede brugerandele for 2010, hvor stor en andel af de enkelte regioners børn vi ville forvente modtog en social foranstaltning, hvis kommunerne i regionen iværksatte foranstaltninger i samme omfang som landsgennemsnittet i 2013.

Som styringsinformation kan det imidlertid være interessant at vide, hvordan den enkelte region afviger fra den landsgennemsnitlige statistiske forventning og faktiske foranstaltningspraksis i det enkelte år. Herved bliver det mere tydeligt, hvilke regioner der har haft de

største udviklinger i brugerandele i perioden, når der tages højde for de landsgennemsnitlige udviklingstendenser i børnenes sociale baggrund og faktisk foranstaltningsspraksis.

Med dette for øje viser Tabel 6.5 forskellen mellem regionernes faktiske og forventede brugerandele i henholdsvis 2010 og 2013, hvor både den forventede og faktiske brugerandel er sat i forhold til landsgennemsnittet i det pågældende år. Herved holdes udviklingen i den enkelte region op imod den landsgennemsnitlige forventede og faktiske brugerandel i det pågældende år. En indekssværdi på 100 indikerer, at den faktiske brugerandel svarer netop til den statistisk forventede brugerandel. Indekssværdier under 100 indikerer, at den faktiske brugerandel er lavere end den forventede i det givne år, mens indekssværdier over 100 indikerer, at den faktiske brugerandel er højere end den forventede.

Tabel 6.5 Forskellen mellem det forventede og faktiske antal foranstaltningssmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, opdelt på region i 2010 og 2013 (vægtede gennemsnit)

	Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – indekseret	
	2010	2013
Region Sjælland	90	90
Region Hovedstaden	101	98
Region Syddanmark	98	104
Region Midtjylland	106	101
Region Nordjylland	106	109
Hele landet	100	100

Tabellen viser, at Region Sjællands foranstaltningsspraksis ligger i indeks 90 i både 2010 og 2013. Det betyder, at den faktiske brugerandel i Region Sjælland i både 2010 og 2013 ligger 10 pct. lavere end den forventede brugerandel. I den undersøgte periode var der altså 10 pct. færre af de 0-17-årige i Region Sjælland, der modtog sociale foranstaltninger, end vi ville forvente ud fra børnenes sociale baggrund, hvis kommunerne havde haft en foranstaltningsspraksis svarende til landsgennemsnittet i det givne år.

I Region Hovedstaden var der i 2010 en lidt større andel modtagere af sociale foranstaltninger, end vi skulle forvente på baggrund af den statistiske model. I 2013 ligger regionens faktiske brugerandel i stedet en smule lavere end den forventede.

Region Syddanmark har haft den største udvikling i foranstaltningsspraksis, når man tager højde for børnenes sociale baggrund. Forskellen mellem den statistisk forventede og den faktiske brugerandel er således 6 indekspoint højere i 2013 end i 2010. Konkret er den faktiske brugerandel i 2010 2 pct. lavere end den forventede i Region Syddanmark, mens den faktiske brugerandel i 2013 ligger 4 pct. højere end den forventede.

I både Region Midtjylland og Region Nordjylland var der i 2010 6 pct. flere foranstaltningssmodtagere end forventet. Udviklingen i foranstaltningsspraksis i de to regioner er imidlertid forskellig frem til 2013. I 2013 ligger den faktiske brugerandel i Region Nordjylland således 9 pct. højere end den forventede, mens den faktiske brugerandel i Region Midtjylland kun ligger 1 pct. højere end forventet.

Anbringelser, isoleret set

Analyserne af udviklingen i de faktiske og forventede brugerandele er atter gentaget med særskilt fokus på anbringelser. Resultaterne fra anbringelsesanalyserne kan ses i rapportens bilag.

Den særskilte anbringelsesanalyse af udviklingen i den forventede brugerandel fra 2010 til 2013 (Bilagstabel 1.8) viser overordnet de samme tendenser som analysen, der omhandler sociale foranstaltninger i alt (Tabel 6.4).

Den særskilte anbringelsesanalyse af udviklingen i forskellen mellem den forventede og faktiske brugerandel fra 2010 til 2013 kan ses i Bilagstabel 1.9, som er parallel til Tabel 6.5. Resultaterne viser, at der især i Region Hovedstaden og Region Midtjylland er forskel på udviklingen, alt efter om man alene ser på anbringelser eller på sociale foranstaltninger i alt. Eksempelvis har Region Hovedstaden både i 2010 og 2013 en foranstaltningspraksis på anbringelsesområdet, der ligger over landsgennemsnittet, mens regionen ligger meget tæt på den landsgennemsnitlige foranstaltningspraksis, når man ser på sociale foranstaltninger i alt.

Specifikt for Region Sjælland kan vi ud fra de to analyser se, at den faktiske andel *anbragte* børn i 2010 ikke ligger lige så langt under det forventede niveau, som det er tilfældet for sociale foranstaltninger i alt. I 2010 har kommunerne i Region Sjælland således en foranstaltningspraksis på anbringelsesområdet, der er tættere på landsgennemsnittet (indeks 97), end når man ser på sociale foranstaltninger i alt (indeks 90). I 2013 er resultaterne for Region Sjælland på tværs af de to analyser derimod stort set ens.

6.3 Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor høj er andelen af 0-17-årige foranstaltningsmodtagere i kommunerne i Region Sjælland, når der tages højde for forskelle i social baggrund blandt kommunernes børn?
- Hvordan har brugerandelene udviklet sig fra 2010 til 2013, når der tages højde for forskelle i social baggrund blandt kommunernes børn?

6.3.1 Forventede og faktiske brugerandele i 2013

Sociale foranstaltninger i alt

Tabel 6.6 viser kommunernes statistisk forventede antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013 indekseret i forhold til landsgennemsnittet. En indeksværdi på 100 indikerer, at den forventede andel foranstaltningsmodtagere svarer til landsgennemsnittet, når der er taget højde for børnenes sociale baggrund.

Tabel 6.6 Kommunernes forventede antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Forventet antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	Indekseret (landsgennemsnit = 100)
Faxe	255	117
Greve	168	77
Guldborgsund	344	158
Holbæk	240	111
Kalundborg	314	144
Køge	202	93
Lejre	137	63
Lolland	515	237
Næstved	264	121
Odsherred	368	169
Ringsted	225	104
Roskilde	142	65
Slagelse	288	132
Solrød	133	61
Sorø	267	123
Stevns	218	100
Vordingborg	325	150
Region Sjælland	259	119
Hele landet (vægtet)	218	100

Tabellen viser, at den statistisk forventede brugerandel i en gennemsnitlig RS17-kommune ligger i indeks 119²². Det betyder, at vi ud fra den sociale baggrund blandt børnene i den gennemsnitlige RS17-kommune skulle forvente, at andelen af foranstaltningsmodtagere var 19 pct. højere end landsgennemsnittet i 2013. Dette gennemsnit dækker dog over variationer mellem kommunerne i Region Sjælland.

I 11 af de 17 kommuner ligger den statistisk forventede brugerandel i 2013 højere end landsgennemsnittet, dvs. over indeks 100. Det indikerer, at børnene i mange af kommunerne i Region Sjælland er mere socialt belastede end landsgennemsnittet, målt på de variable som indgår i den statistiske model. Særligt børnene i Lolland Kommune har en høj social belastning (indeks 237), men også Odsherred (indeks 169) og Guldborgsund (indeks 158) Kommuner ligger relativt højt.

Omvendt er børnegruppen i 5 af kommunerne i Region Sjælland mindre socialt belastede end landsgennemsnittet. Den laveste forventede brugerandel i 2013 findes i Solrød Kommune (indeks 61), men også Lejre (indeks 63) og Roskilde (indeks 65) Kommuner har relativt lave forventede brugerandele. I Stevns Kommune svarer den forventede brugerandel netop til den landsgennemsnitlige.

²² Dette tal er anderledes end de 117 i Tabel 6.2. Det skyldes, at tallene i Tabel 6.6 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 6.2 er vægtede.

Tabel 6.7 viser den faktiske og statistisk forventede brugerandel i 2013 i de 17 kommuner i Region Sjælland samt den indekserede forskel mellem den faktiske og forventede brugerandel. En indekseværdi på 100 indikerer, at regionens faktiske brugerandel svarer netop til den statistisk forventede brugerandel. Indeksværdier under 100 indikerer, at den faktiske brugerandel er lavere end den forventede, og omvendt for indeksværdier over 100.

Tabel 6.7 Kommunernes forventede og faktiske antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Forventet antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	Faktisk antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – indekseret
Faxe	255	230	90
Greve	168	233	139
Guldborgsund	344	354	103
Holbæk	240	215	90
Kalundborg	314	278	89
Køge	202	158	78
Lejre	137	114	83
Lolland	515	518	101
Næstved	264	178	68
Odsherred	368	427	116
Ringsted	225	262	116
Roskilde	142	146	102
Slagelse	288	174	60
Solrød	133	155	117
Sorø	267	233	87
Stevns	218	225	103
Vordingborg	325	222	68
Region Sjælland	259	242	94
Hele landet (vægtet)	218	218	100

I den gennemsnitlige RS17-kommune ligger foranstaltningspraksis i indeks 94²³. Det vil sige, at der i en gennemsnitlig RS17-kommune er 6 pct. færre 0-17-årige, der modtager sociale foranstaltninger, end hvad vi skulle forvente ud fra børnenes baggrund, hvis kommunernes foranstaltningspraksis svarede til landsgennemsnittet i 2013. Igen er der dog en del variation mellem kommunerne.

Slagelse Kommune er den RS17-kommune, hvor den faktiske brugerandel ligger længst under den statistisk forventede brugerandel. Kommunens foranstaltningspraksis ligger i indeks 60, hvilket betyder, at den faktiske brugerandel i Slagelse Kommune er 40 pct. lavere, end vi skulle forvente ud fra børnenes sociale baggrund og en landsgennemsnitlig foranstaltningspraksis. Andre kommuner, hvor en markant lavere andel 0-17-årige end forventet modtager foranstaltninger, er Vordingborg, Næstved og Køge Kommuner (indeksværdier på henholdsvis 68, 68 og 78).

²³ Dette tal er anderledes end de 90 i Tabel 6.3. Det skyldes, at tallene i Tabel 6.7 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 6.3 er vægtede.

Greve Kommune er den RS17-kommune, hvor den faktiske brugerandel ligger længst over den statistisk forventede brugerandel. Kommunens foranstaltningspraksis ligger i indeks 139, hvilket betyder, at 39 pct. flere af de 0-17-årige modtog sociale foranstaltninger i Greve Kommune, end vi skulle forvente ud fra børnenes sociale baggrund. Andre kommuner med væsentligt større andel foranstaltningsmodtagere end forventet i 2013 er Solrød, Odsherred og Ringsted Kommuner (indeksværdier på 116-117).

Anbringelser, isoleret set

Analyserne af de forventede brugerandele er gentaget med særskilt fokus på anbringelser. Resultaterne fra anbringelsesanalyserne kan ses i rapportens bilag.

Resultaterne fra anbringelsesanalyserne af den forventede brugerandel indekseret i forhold til landsgennemsnittet i 2013 fremgår af Bilagstabel 1.10 (som er parallel til Tabel 6.6). For de fleste kommuner påvirkes den forventede brugerandel kun i mindre grad af, om analysen ser på anbringelser eller sociale foranstaltninger i alt. For 14 af de 17 kommuner i Region Sjælland flytter resultatet sig mindre end +/- 10 indekspoint. Lolland Kommune ligger dog 41 indekspoint højere i anbringelsesanalysen (fra indeks 237 i analysen af sociale foranstaltninger til indeks 278 i anbringelsesanalysen). Det vil sige, at kommunens 0-17-årige børn generelt har en relativt høj sandsynlighed for at blive berørt af en social foranstaltning (mere end dobbelt så høj som på landsplan), men sandsynligheden for at blive berørt af en anbringelse er relativt set endnu højere (næsten tre gange så høj som på landsplan).

Resultaterne fra anbringelsesanalyserne af forskellen mellem kommunernes faktiske og forventede brugerandel i 2013 fremgår af Bilagstabel 1.11 (som er parallel til Tabel 6.7). Det ses, at der er større forskelle på tværs af analyserne end for de "rene" forventede brugerandele. Eksempelvis ligger Greve Kommunes foranstaltningspraksis således 54 indekspoint lavere i anbringelsesanalysen (indeks 85) end i analysen af samlede sociale foranstaltninger (indeks 139). Det vil sige, at kommunen har 39 pct. *flere* børn end forventet i sociale foranstaltninger samlet set, men 15 pct. *færre* børn end forventet i anbringelser uden for hjemmet. For seks kommuner er forskellen mellem de to analyser på 20 indekspoint eller mere. Ud over Greve Kommune er det især for Roskilde, Odsherred, Ringsted, Næstved og Faxe Kommuner, at forholdet mellem den faktiske og forventede brugerandel ændrer sig, afhængig af om analysen ser på sociale foranstaltninger i alt eller alene på anbringelser. Nogle af kommunerne har højere indeksværdi i anbringelsesanalysen, mens andre har lavere. Det er således meget forskelligt, hvordan kommunernes resultater påvirkes af, om analysen har fokus alene på anbringelser eller på sociale foranstaltninger samlet set. Substantielt set peger det i retning af, at kommunernes foranstaltningspraksis på det specialiserede børneområde er forskellig for henholdsvis anbringelser og forebyggende foranstaltninger. Det gælder tilsyneladende både inden for den enkelte kommune og mellem kommunerne.

6.3.2 Udviklingen i forventede og faktiske brugerandele i perioden 2010-2013

Sociale foranstaltninger i alt

Tabel 6.8 viser udviklingen i den statistisk forventede brugerandel i kommunerne i perioden fra 2010 til 2013. Tabellen viser, at den forventede brugerandel i den gennemsnitlige RS17-kommune er steget med 14 pct.²⁴ i perioden. Med andre ord er den sociale belastning for den samlede børnegruppe steget gennem perioden, målt på de variable som indgår i den

---

²⁴ Dette tal er anderledes end de 13 pct. i Tabel 6.4. Det skyldes, at tallene i Tabel 6.8 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 6.4 er vægtede.

statistiske model. Det ses desuden, at stigningen i den gennemsnitlige RS17-kommune er større end den landsgennemsnitlige stigning.

Tabel 6.8 Udviklingen i det forventede antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne, 2010 og 2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	2010	2013	Udvikling 2010-2013 i pct.
Faxe	213	255	20%
Greve	151	168	11%
Guldborgsund	307	344	12%
Holbæk	215	240	12%
Kalundborg	280	314	12%
Køge	187	202	8%
Lejre	121	137	13%
Lolland	463	515	11%
Næstved	220	264	20%
Odsherred	283	368	30%
Ringsted	205	225	10%
Roskilde	134	142	6%
Slagelse	263	288	9%
Solrød	125	133	6%
Sorø	218	267	22%
Stevns	197	218	10%
Vordingborg	279	325	17%
Region Sjælland	227	259	14%
Hele landet (vægtet)	201	218	8%

Den forventede brugerandel er steget fra 2010 til 2013 i samtlige RS17-kommuner. Det gælder især i Odsherred Kommune, hvor den forventede brugerandel er steget fra 283 til 368 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige i perioden – en stigning på 30 pct. Øvrige kommuner med relativt store stigninger i den forventede brugerandel er Sorø, Faxe og Næstved Kommuner, med stigninger på 20-22 pct. Kommunerne med de mindste stigninger er Roskilde, Solrød, Køge og Slagelse Kommuner, med stigninger på 6-9 pct.

Tabel 6.9 viser forskellen mellem kommunernes faktiske og forventede brugerandele i henholdsvis 2010 og 2013, hvor både den forventede og faktiske brugerandel er sat i forhold til landsgennemsnittet i det pågældende år. En indekseværdi på 100 indikerer, at kommunens faktiske brugerandel svarer netop til den statistisk forventede brugerandel. En indekseværdi under 100 indikerer, at den faktiske brugerandel er lavere end den forventede i det givne år, og omvendt for indekseværdier over 100.

Tabel 6.9 Forskellen mellem det forventede og faktiske antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, 2010 og 2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – indekseret	
	2010	2013
Faxe	117	90
Greve	138	139
Guldborgsund	95	103
Holbæk	92	90
Kalundborg	82	89
Køge	85	78
Lejre	80	83
Lolland	94	101
Næstved	68	68
Odsherred	104	116
Ringsted	92	116
Roskilde	104	102
Slagelse	67	60
Solrød	102	117
Sorø	94	87
Stevns	102	103
Vordingborg	83	68
Region Sjælland	93	94
Hele landet (vægtet)	100	100

Tabellen viser, at forskellen mellem den faktiske og forventede brugerandel kun har ændret sig meget lidt fra 2010 til 2013 for den gennemsnitlige RS17-kommune. I 2010 ligger den gennemsnitlige RS17-kommunes faktiske brugerandel 7 pct. under den forventede, mens det tilsvarende tal i 2013 er 6 pct. Der er dog en del variation mellem kommunerne.

Ni af de 17 kommuner i Region Sjælland har haft et fald i den indekserede forskel mellem den faktiske og den forventede brugerandel fra 2010 til 2013. Det vil sige, at deres faktiske foranstaltningspraksis har ændret sig i nedadgående retning i forhold til det forventede. Eksempelvis ligger Faxe Kommunes foranstaltningspraksis i 2010 i indeks 117 og i 2013 i indeks 90. Det betyder, at hvor kommunen i 2010 havde 17 pct. *flere* 0-17-årige foranstaltningsmodtagere, end vi skulle forvente ud fra børnenes sociale baggrund, så har kommunen i 2013 10 pct. *færre* foranstaltningsmodtagere end forventet.

Omvendt har syv RS17-kommuner haft en stigning i den indekserede forskel mellem den faktiske og den forventede brugerandel fra 2010 til 2013. Det vil sige, at deres faktiske foranstaltningspraksis har ændret sig i opadgående retning i forhold til det forventede. Eksempelvis er foranstaltningspraksis i Ringsted Kommune gået fra indeks 92 i 2010 til indeks 116 i 2013. Det betyder, at kommunen i 2010 havde 8 pct. *færre* foranstaltningsmodtagere end statistisk forventet ud fra børnenes sociale baggrund, mens den i 2013 havde 16 pct. *flere* foranstaltningsmodtagere end forventet.

For én kommune (Næstved Kommune) er forholdet mellem den faktiske og forventede brugerandel stabilt gennem perioden.

I en række kommuner er der kun sket små eller slet ingen ændringer i foranstaltningspraksis, målt som forskellen mellem den faktiske og den forventede brugerandel. I Greve, Holbæk, Næstved, Roskilde og Stevns er der eksempelvis tale om en udvikling på 0-2 indekspoint. Samlet set viser Tabel 6.9, at udviklingen i forskellen mellem de enkelte kommuners faktiske og statistisk forventede brugerandele er ganske forskelligartet.

Anbringelser, isoleret set

Analyserne af udviklingen i de faktiske og forventede brugerandele er atter gentaget med særskilt fokus på anbringelser. Resultaterne fra anbringelsesanalyserne kan ses i rapportens bilag.

De særskilte anbringelsesanalyser af udviklingen i den forventede brugerandel fra 2010 til 2013 fremgår af Bilagstabel 1.12. Analysens resultater viser, at udviklingen i kommunernes forventede andel anbragte ligner udviklingen i deres forventede andel børn i sociale foranstaltninger i alt (jf. Tabel 6.8). I 12 af de 17 kommuner ændrer udviklingen i brugerandelen sig således med mindre end 5 procentpoint fra analysen af sociale foranstaltninger i alt til analysen af anbringelser alene.

Den særskilte anbringelsesanalyse af udviklingen i forskellen mellem den forventede og faktiske brugerandel fra 2010 til 2013 kan ses i Bilagstabel 1.13, som er parallel til Tabel 6.9. Resultaterne viser, at der i mange kommuner er forskelle på udviklingen, når der udelukkende analyseres på anbringelser i forhold til, når vi ser på sociale foranstaltninger i alt. Eksempelvis ligger Slagelse Kommunes foranstaltningspraksis i den samlede analyse i indeks 67 i 2010 og indeks 60 i 2013 (jf. Tabel 6.9). Ser man dernæst på analysen af anbringelser alene (Bilagstabel 1.13), har kommunens foranstaltningspraksis ændret sig fra indeks 95 i 2010 til indeks 70 i 2013. Slagelse Kommunes foranstaltningspraksis på anbringelsesområdet har altså ændret sig mere i forhold til landsgennemsnittet end kommunens foranstaltningspraksis i forhold til de samlede sociale foranstaltninger.

Bilag 1 Tabelbilag

Bilagstabel 1.1 Inkluderede sociale foranstaltninger

Sociale foranstaltninger
<p>Sociale foranstaltninger kan overordnet inddeles i to grupper: Anbringelser uden for eget hjem og forebyggende foranstaltninger. Forebyggende foranstaltninger kan være målrettet det enkelte barn eller en hel familie. Vi har kun oplysninger om foranstaltninger, der er direkte målrettet barnet og ikke familierettede foranstaltninger.</p>
<p>Anbringelser uden for eget hjem inkluderer følgende typer foranstaltninger:</p>
<ul style="list-style-type: none">
• Anbringelse med samtykke
• Anbringelse uden samtykke
• Ungdomssanktion
• Forlængelse af hjemtagelsesperioden
• Afsoning
• Varetægtssurrogat
• Formandsafgørelse
<p>Derudover inkluderes følgende forebyggende foranstaltninger:</p>
<ul style="list-style-type: none">
• Aflastningsophold for børn/unge med ophold i eget hjem
• Fast kontaktperson for den unge alene
• Formidling af praktikophold til unge hos en offentlig eller privat arbejdsgiver
• Ungepålæg
• Fast kontaktperson for anbragte unge under 18 år

Bilagstabel 1.2 Procentvis fordeling på foranstaltningstyper af kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, opgjort pr. 0-22-årig indbygger og fordelt på region, 2014 (vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Region Sjælland	16 %	51 %	32 %	100 %
Region Hovedstaden	21 %	43 %	36 %	100 %
Region Syddanmark	20 %	49 %	31 %	100 %
Region Midtjylland	25 %	45 %	31 %	100 %
Region Nordjylland	18 %	57 %	25 %	100 %
Hele landet	24 %	44 %	32 %	100 %

Bilagstabel 1.3 Udvikling i fordelingen af kommunernes udgifter pr. 0-22-årig til foranstaltninger til børn og unge med særlige behov, fordelt på region, 2010-2014 (procentpoint, vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Forebyggende foranstaltninger
Region Sjælland	-5 pt.	1 pt.	4 pt.
Region Hovedstaden	-2 pt.	-3 pt.	4 pt.
Region Syddanmark	-6 pt.	2 pt.	4 pt.
Region Midtjylland	-3 pt.	2 pt.	2 pt.
Region Nordjylland	-1 pt.	-2 pt.	3 pt.
Hele landet	-3 pt.	0 pt.	3 pt.

Bilagstabel 1.4 0-17-årige foranstaltningsmodtagere i regionerne. Antal i alt og pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013 (vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner		Familiepleje og opholdssteder mv.		Anbragte i alt		Forebyggende foranstaltninger		Foranstaltningsmodtagere i alt	
	Antal brugere	Pr. 10.000 0-17-årige	Antal brugere	Pr. 10.000 0-17-årige	Antal brugere	Pr. 10.000 0-17-årige	Antal brugere	Pr. 10.000 0-17-årige	Antal brugere	Pr. 10.000 0-17-årige
Region Sjælland	345	20	1.564	92	1.894	111	2.272	133	3.894	228
Region Hovedstaden	827	23	2.159	60	2.947	81	3.556	98	6.044	167
Region Syddanmark	619	24	2.549	100	3.123	122	4.083	160	6.698	262
Region Midtjylland	693	25	1.911	69	2.579	93	3.947	142	5.995	216
Region Nordjylland	283	24	1.272	108	1.550	131	1.769	150	3.117	264
Hele landet	2.767	23	9.455	80	12.093	102	15.627	132	25.748	218

Bilagstabel 1.5 0-17-årige foranstaltningmodtagere i de 17 kommuner i Region Sjælland. Antal i alt og pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013 (vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner		Familiepleje og opholdssteder mv.		Anbragte i alt		Forebyggende foranstaltninger		Foranstaltningmodtagere i alt	
	Antal brugere	Brugere pr. 10.000 0-17-årige	Antal brugere	Brugere pr. 10.000 0-17-årige	Antal brugere	Brugere pr. 10.000 0-17-årige	Antal brugere	Brugere pr. 10.000 0-17-årige	Antal brugere	Brugere pr. 10.000 0-17-årige
Faxe	9	12	51	69	61	82	112	151	170	230
Greve	22	20	57	52	71	64	209	190	257	233
Guldborgsund	27	25	179	163	203	184	236	214	390	354
Holbæk	21	14	138	91	160	106	189	125	326	215
Kalundborg	22	22	123	123	140	140	159	159	278	278
Køge	14	11	60	45	74	56	143	107	211	158
Lejre	9	14	22	35	30	47	47	74	72	114
Lolland	17	23	220	291	240	318	180	238	391	518
Næstved	64	38	141	83	200	118	113	67	303	178
Odsherred	19	34	72	128	94	167	164	291	241	427
Ringsted	14	19	57	76	71	94	134	178	197	262
Roskilde	43	23	111	60	155	84	148	80	268	146
Slagelse	27	17	125	80	152	98	135	87	271	174
Solrød	11	21	23	45	32	62	53	103	80	155
Sorø	7	11	65	101	71	110	89	138	150	233
Stevns	9	21	29	67	38	88	59	137	97	225
Vordingborg	10	12	91	105	102	118	102	118	192	222
Region Sjælland – gennemsnit	20,3	20	92,0	95	111,4	114	133,6	145	229,1	242

Bilagstabel 1.6 Kommunernes forventede antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige opdelt på region i 2013 (vægtede gennemsnit)

	Forventet antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige	Indekseret (landsgennemsnit = 100)
Region Sjælland	122	119
Region Hovedstaden	77	75
Region Syddanmark	121	119
Region Midtjylland	100	98
Region Nordjylland	115	113
Hele landet	102	100

Bilagstabel 1.7 Kommunernes forventede og faktiske antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige opdelt på region i 2013 (vægtede gennemsnit)

	Forventet antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige	Faktisk antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige	Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – indekseret
Region Sjælland	122	111	91
Region Hovedstaden	77	81	106
Region Syddanmark	121	122	101
Region Midtjylland	100	93	93
Region Nordjylland	115	131	114
Hele landet	102	102	100

Bilagstabel 1.8 Udviklingen i det forventede antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, opdelt på regioner, 2010 og 2013 (vægtede gennemsnit)

	2010	2013	Udvikling 2010-2013 i pct.
Region Sjælland	105	122	16 %
Region Hovedstaden	74	77	3 %
Region Syddanmark	106	121	15 %
Region Midtjylland	87	100	14 %
Region Nordjylland	102	115	13 %
Hele landet	92	102	11 %

Bilagstabel 1.9 Forskellen mellem det forventede og faktiske antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, opdelt på regioner i 2010 og 2013 (vægtede gennemsnit)

	Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – indekseret	
	2010	2013
Region Sjælland	97	91
Region Hovedstaden	112	106
Region Syddanmark	96	101
Region Midtjylland	92	93
Region Nordjylland	105	114
Hele landet	100	100

Bilagstabel 1.10 Kommunernes forventede antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2010 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Forventet antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige	Indekseret (landsgennemsnit = 100)
Faxe	117	115
Greve	76	74
Guldborgsund	173	169
Holbæk	113	111
Kalundborg	154	151
Køge	89	87
Lejre	57	56
Lolland	284	278
Næstved	128	125
Odsherred	184	180
Ringsted	104	102
Roskilde	62	61
Slagelse	139	136
Solrød	53	52
Sorø	131	128
Stevns	96	94
Vordingborg	162	158
Region Sjælland	125	122
Hele landet (vægtet)	102	100

Bilagstabel 1.11 Kommunernes forventede og faktiske antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Forventet antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige	Faktisk antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige	Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – indekseret
Faxe	117	82	70
Greve	76	64	85
Guldborgsund	173	184	107
Holbæk	113	106	93
Kalundborg	154	140	91
Køge	89	56	63
Lejre	57	47	83
Lolland	284	318	112
Næstved	128	118	92
Odsherred	184	167	90
Ringsted	104	94	91
Roskilde	62	84	136
Slagelse	139	98	70
Solrød	53	62	117
Sorø	131	110	84
Stevns	96	88	92
Vordingborg	162	118	73
Region Sjælland	125	114	91
Hele landet (vægtet)	102	102	100

Bilagstabel 1.12 Udviklingen i det forventede antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne, 2010-2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	2010	2013	Udvikling 2010-2013 i pct.
Faxe	96	117	23 %
Greve	65	76	17 %
Guldborgsund	149	173	16 %
Holbæk	99	113	15 %
Kalundborg	136	154	14 %
Køge	81	89	9 %
Lejre	48	57	19 %
Lolland	246	284	16 %
Næstved	102	128	26 %
Odsherred	132	184	40 %
Ringsted	93	104	12 %
Roskilde	56	62	10 %
Slagelse	126	139	11 %
Solrød	50	53	6 %
Sorø	100	131	31 %
Stevns	88	96	8 %
Vordingborg	135	162	20 %
Region Sjælland	106	125	18 %
Hele landet (vægtet)	92	102	11 %

Bilagstabel 1.13 Forskellen mellem det forventede og faktiske antal anbragte pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2010 og 2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Forskel mellem faktisk og forventet brugerandel – indekseret	
	2010	2013
Faxe	106	70
Greve	89	85
Guldborgsund	107	107
Holbæk	96	93
Kalundborg	81	91
Køge	82	63
Lejre	77	83
Lolland	107	112
Næstved	93	92
Odsherred	96	90
Ringsted	91	91
Roskilde	132	136
Slagelse	95	70
Solrød	111	117
Sorø	105	84
Stevns	99	92
Vordingborg	79	73
Region Sjælland	97	91
Hele landet (vægtet)	100	100

Bilag 2 Robusthedsanalyse: Enhedsudgifter inkl. efterværn

Som beskrevet i afsnit 5.1 indgår modtagere af efterværn ikke på *brugersiden* i beregningen af enhedsudgifter, selvom *udgifterne* til efterværn indgår. Det medfører en generel tendens til at overvurdere enhedsudgifterne, ligesom det kan have betydning for den mellemkommunale sammenligning, hvis omfanget af efterværn varierer mellem kommunerne.

Af bilagstabel 2.1 fremgår det, at der er forskel på, hvor meget de enkelte RS17-kommuner anvender efterværn til unge mellem 18 og 22 år. Derfor har KORA foretaget en række robusthedsanalyser, hvor vi undersøger, hvordan og hvor meget RS17-kommunernes enhedsudgifter i kapitel 5 ændrer sig, hvis vi inkluderer antallet af 18-22-årige efterværnsmodtagere i beregningen på brugersiden. Resultaterne af robusthedsanalyserne præsenteres kort i dette bilag.

Bilagstabel 2.1 18-22-årige modtagere af efterværn som andel af det samlede antal 0-22-årige foranstaltningsmodtagere i 2013

	Anbringelser	Forebyggende foranstaltninger
Faxe	30 %	21 %
Greve	19 %	10 %
Guldborgsund	20 %	26 %
Holbæk	5 %	26 %
Kalundborg	16 %	23 %
Køge	17 %	9 %
Lejre	23 %	20 %
Lolland	11 %	19 %
Næstved	10 %	14 %
Odsherred	21 %	25 %
Ringsted	18 %	9 %
Roskilde	9 %	38 %
Slagelse	14 %	39 %
Solrød	18 %	23 %
Sorø	11 %	25 %
Stevns	22 %	14 %
Vordingborg	16 %	15 %

Note: Samme ung kan modtage både anbringelse og forebyggende foranstaltning i løbet af samme år og vil i så fald tælle med 2 gange i tabellens resultater.

Til forskel fra rapportens øvrige brugertal stammer oplysninger om antallet af efterværnsmodtagere fra Statistikbanken og Ankestyrelsen. Med disse datakilder er det ikke muligt at tage højde for, at nogle 18-22-årige kan modtage både anbringelse og forebyggende foranstaltning på samme tid. Det kan betyde, at enhedsudgifterne inklusiv efterværnsmodtagere i et vist omfang undervurderes.

Bilagstabel 2.2 viser RS17-kommunernes samlede enhedsudgifter i 2010 og 2013 henholdsvis eksklusiv og inklusiv efterværnsmodtagere, indekseret i forhold til gennemsnittet for kommunerne i Region Sjælland i det pågældende år. Desuden viser tabellen, hvor meget enhedsudgifterne i de to år ændres i kroner og øre henholdsvis i indekspoint fra beregningen *eksklusiv* til beregningen *inklusiv* antallet af efterværnsmodtagere.

Bilagstabel 2.2 Enhedsudgifter pr. 0-17-årig/0-22-årig foranstaltningsmodtager i RS17-kommunerne, 2010 og 2013, opgjort i 2014-priser samt indekseret i forhold til regionsgennemsnittet (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

		Ekskl. Efterværnsmodtagere		Inkl. efterværnsmodtagere		Forskel mellem inkl. og ekskl. efterværn	
		2010	2013	2010	2013	2010	2013
Region Sjælland	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	558.976	596.200	492.095	476.820	-66.881	-119.380
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	100	100	100	100	-	-
Faxe	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	371.270	493.660	325.382	372.987	-45.887	-120.672
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	66	83	66	78	0	-5
Greve	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	322.533	408.112	301.657	353.147	-20.876	-54.965
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	58	68	61	74	4	6
Guldborgsund	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	430.679	514.628	362.122	384.492	-68.557	-130.136
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	77	86	74	81	-3	-6
Holbæk	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	600.500	644.154	533.461	526.301	-67.039	-117.853
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	107	108	108	110	1	2
Kalundborg	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	594.359	530.303	510.940	418.819	-83.419	-111.484
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	106	89	104	88	-3	-1
Køge	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	559.459	680.126	527.375	595.463	-32.084	-84.663
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	100	114	107	125	7	11
Lejre	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	689.485	912.416	595.464	706.387	-94.021	-206.030
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	123	153	121	148	-2	-5
Lolland	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	452.066	450.990	404.384	380.857	-47.682	-70.132
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	81	76	82	80	1	4
Næstved	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	685.948	709.038	627.783	626.351	-58.165	-82.687
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	123	119	128	131	5	12
Odsherred	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	492.326	440.275	420.326	331.582	-72.000	-108.693
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	88	74	85	70	-3	-4
Ringsted	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	557.840	461.965	503.206	402.686	-54.634	-59.279
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	100	77	102	84	2	7
Roskilde	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	676.098	753.419	561.929	541.330	-114.170	-212.088
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	121	126	114	114	-7	-13
Slagelse	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	838.797	693.687	752.545	493.410	-86.252	-200.277
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	150	116	153	103	3	-13
Solrød	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	656.858	602.380	566.016	467.868	-90.842	-134.512
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	118	101	115	98	-2	-3
Sorø	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	533.104	599.549	484.116	475.833	-48.988	-123.717
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	95	101	98	100	3	-1
Stevns	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	430.646	572.041	373.001	470.237	-57.646	-101.804
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	77	96	76	99	-1	3
Vordingborg	Enhedsudgifter pr. foranstaltningsmodtager	610.632	668.658	515.914	558.184	-94.718	-110.474
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	109	112	105	117	-4	5

Det fremgår af bilagstabel 2.2, at der er forskel mellem kommunerne på, hvor meget enhedsudgifterne ændrer sig, når efterværnsmodtagerne inkluderes. I 2013 er der fire kommuner, hvor de indekserede enhedsudgifter ændrer sig med mere end 10 indekspoint, når efterværnsmodtagerne inkluderes. Det er Køge, Slagelse, Roskilde og Næstved Kommuner. I seks af de 17 kommuner ændrer de indekserede enhedsudgifter sig med 5-10 indekspoint i 2013, mens ændringen i syv kommuner er under 5 indekspoint.

Det betyder altså noget for de enkelte kommuners placering, om man vælger at inkludere efterværnsmodtagere i beregningerne af enhedsudgifter eller ej. Det er forskelligt fra kommune til kommune, hvor meget man anvender efterværn i 2013 (jf. bilagstabel 2.1), hvorfor også enhedspriserne ændres mere i nogle kommuner end i andre.

Bilagstabel 2.2 viser desuden, at enhedsudgifterne ikke ændres lige så meget ved at inkludere efterværnsmodtagere i 2010, som det er tilfældet i 2013.

Bilagstabel 2.3 giver et overblik over enhedsudgifterne til forskellige foranstaltningstyper i 2013, når antallet af efterværnsmodtagere indgår i beregningerne. Bilagstabel 2.3 er parallel til rapportens tabel 5.3.

Bilagstabel 2.3 Enhedsudgifter pr. 0-22-årig foranstaltningmodtager i RS17-kommunerne 2013, inklusiv efterværnsmodtagere (2014-priser, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningmodtagere i alt
Faxe	2.400.565	445.617	660.080	187.909	372.987
Greve	924.884	643.323	778.596	156.760	353.147
Guldborgsund	989.422	519.678	571.468	176.489	384.492
Holbæk	895.004	845.586	842.285	269.646	526.301
Kalundborg	706.151	619.826	652.340	186.812	418.819
Køge	1.879.935	1.103.341	1.113.928	280.804	595.463
Lejre	1.287.062	888.705	1.013.635	443.428	706.387
Lolland	680.690	506.413	504.958	181.629	380.857
Næstved	1.049.595	588.062	735.300	393.907	626.351
Odsherred	614.391	639.299	613.833	151.651	331.582
Ringsted	974.758	664.097	717.659	194.359	402.686
Roskilde	1.178.508	507.130	666.014	371.425	541.330
Slagelse	1.921.298	601.670	819.194	195.417	493.410
Solrød	886.175	552.796	683.723	311.960	467.868
Sorø	884.633	747.781	731.714	263.826	475.833
Stevns	1.289.794	779.437	835.871	210.584	470.237
Vordingborg	1.614.508	730.617	792.346	264.301	558.184
Region Sjælland	1.186.904	669.610	748.997	249.465	476.820

Bilagstabel 2.4 viser den procentvise udvikling i enhedsudgifter til forskellige foranstaltningstyper fra 2010 til 2013, når antallet af efterværnsmodtagere inkluderes i analysegrundlaget. Bilagstabel 2.4 er parallel med rapportens tabel 5.4.

Bilagstabel 2.4 Procentvis udvikling i enhedsudgifter pr. 0-22-årig foranstaltningssmodtager i RS17-kommunerne, 2010-2013 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningssmodtagere i alt
Faxe	160 %	8 %	26 %	26 %	15 %
Greve	36 %	8 %	21 %	7 %	17 %
Guldborgsund	-8 %	42 %	23 %	-8 %	6 %
Holbæk	-34 %	20 %	4 %	4 %	-1 %
Kalundborg	-27 %	-13 %	-15 %	-24 %	-18 %
Køge	2 %	66 %	36 %	-2 %	13 %
Lejre	-2 %	43 %	32 %	3 %	19 %
Lolland	-12 %	6 %	-5 %	13 %	-6 %
Næstved	3 %	5 %	5 %	-5 %	0 %
Odsherred	-34 %	-15 %	-18 %	-7 %	-21 %
Ringsted	-13 %	8 %	3 %	-34 %	-20 %
Roskilde	28 %	-3 %	-1 %	-9 %	-4 %
Slagelse	14 %	-7 %	-13 %	-39 %	-34 %
Solrød	2 %	-11 %	6 %	-29 %	-17 %
Sorø	76 %	8 %	15 %	-3 %	-2 %
Stevns	211 %	47 %	65 %	-8 %	26 %
Vordingborg	-45 %	2 %	1 %	21 %	8 %
Region Sjælland	4 %	11 %	9 %	-8 %	-3 %

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00